Gemeente Utrecht

2023

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

2e vergadering - 9 maart 2023

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 9 maart 2023 te 14.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Dijksma, burgemeester, afgewisseld door de heer Zwanenberg.

Aanwezig zijn de leden: Al-Saqaff, Assen, Bakker, Bode, Bos, Bosch, Chirino, Dada-Anthonij, Dekkers, Deldjou Fard, Dijkstra, Fattal, Van der Graaf, Heijne, Hellevoort, Hessel, Van Heuven, Te Hoonte, Hornsveld, Kendir, Kleinrensink, Koning, Maas, Nolten, Oudejans, De Pagter, Passier, Peters, Ramaker, Raaijmakers, Sasbrink, Snippe, Van Steeg, Stellinga, Stylianou, Sungur, Talhaoui, Vasters, Vermeulen, Van Vliet, Van der Wilt, Zwanenberg, Van der Zweth en Zwinkels.

Afwezig is het lid: Meerding.

Aanwezig zijn de wethouders: Eerenberg, Van Hooijdonk, Oosters, Schilderman, Streefland, Voortman en De Vries.

Griffier: mevrouw Van Hall.

1. Opening en mededelingen.

De **voorzitter** opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Meerding.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) meldt dat mevrouw Assen de vergadering niet kan bijwonen, maar wel bij de stemmingen aanwezig zal zijn.

De **voorzitter** deelt mede dat als eerste agendapunt 8 (Benoeming commissieleden) wordt behandeld. Daarna zal de nestor mevrouw Van der Wilt toespreken, die in de vorige vergadering haar maidenspeech heeft gehouden.

8. Raadsvoorstel Benoeming commissieleden 9 maart 2023.

De **voorzitter** constateert dat de raad instemt met de benoeming en geeft daarna het woord aan de heer Van der Zweth, voorzitter van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

Proces-verbaal van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven van nieuwbenoemde commissieleden.

De heer **Van der Zweth** (voorzitter commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven) leest het procesverbaal voor. Hij heeft met de leden De Pagter en Bos de geloofsbrieven onderzocht van Gineke Barelds en Sarah Vlootman. De commissie is tot de conclusie gekomen dat zij voldoen aan de door de raad in de verordening op de raadscommissies gestelde vereisten voor het commissielidmaatschap. Ook hebben zij geen functies die onverenigbaar zijn met het commissielidmaatschap. De commissie adviseert de raad daarom om Gineke Barelds en Sarah Vlootman te benoemen als lid van de raadscommissies.

Bij acclamatie wordt overeenkomstig het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven besloten. *(Applaus.)*

Gineke Barelds legt daarop in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven eed af.
Sarah Vlootman legt daarop in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De **voorzitter** feliciteert de benoemden van harte en wenst hun veel succes met het commissiewerk *(Applaus.)*

Hierna geeft de **voorzitter** het woord aan de heer Bos.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) staat even stil bij de maidenspeech van mevrouw Van der Wilt. Hij concludeert dat mevrouw Van der Wilt graag reist en verwijst naar haar reis naar Madagaskar. Er liggen veel uitdagingen op haar pad, waarbij soms grote afstanden moeten worden overbrugd. Dat is ook de ervaring in het politieke leven. Mevrouw Van der Wilt heeft mooie woorden gesproken over bestaanszekerheid en armoede, onderwijs en ouderbijdragen. Hij verwacht nog vele mooie woorden van haar te horen en hoopt dat de doelen die zij zich heeft gesteld, werkelijkheid mogen worden. Hij wenst haar heel veel succes bij haar werk voor de raad.

2. Vaststellen agenda.

   De agenda wordt zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen stukken.

   Over de ingekomen stukken wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

4. Geheimhouding.

   De **voorzitter** stelt voor om, conform artikel 25, lid 3 van de Gemeentewet, de door het college opgelegde geheimhouding van de documenten zoals vermeld in de bij de agenda gevoegde bijlage, te bekrachtigen.

   Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel van de voorzitter besloten.

5. Notulen raadsvergadering 2 februari 2023.

   Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

6. Notulen Vragenuur 12, 19 en 26 januari 2023.

   Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

   (Mevrouw Dijksma draagt hierna het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Zwanenberg.)

7. Actuele moties.

   Motie 35. Verkiezingsborden als standaard.

   De heer **Bosch** (PVV) vindt dat er te weinig verkiezingsborden in de stad zijn en dient daarom mede namens PvdD, VVD en Volt motie 35 in.

   De heer **Koning** (D66) leest dat de locaties die in 2022 voor de borden zijn gebruikt, ook in de toekomst gebruikt moeten worden.

   De heer **Bosch** (PVV) benadrukt dat het er in ieder geval niet minder moeten worden.

   Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) is het zeer eens met de indieners dat het belangrijk is om bij verkiezingen een zo hoog mogelijke opkomst te bereiken. Het is echter de vraag of verkiezingsborden het meest effectieve middel daartoe zijn. Zij heeft een brief toegezegd met een uitgebreid voorstel over de effectiviteit van de diverse opties. Deze motie loopt daarop vooruit en daarom ontraadt zij de motie.

   Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt de burgemeester naar haar mening over het werken met voorbedrukte borden versus aanplakbiljetten.

   Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) zegt dat normaal gesproken met voorbedrukte borden wordt gewerkt. In deze situatie, met twee verkiezingen, kan dat echter niet. De vraag staat ter discussie of borden überhaupt helpen om de opkomst te vergroten. Wellicht kunnen de middelen op een andere manier worden ingezet voor hetzelfde doel.

   De heer **Bosch** (PVV) meent dat veel mensen die geen gebruikmaken van media, geen idee hebben dat er verkiezingen zijn.

   Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) is het daarmee eens. Opkomstbevordering is heel belangrijk, maar het is de vraag of mensen wel worden bereikt door middel van verkiezingsborden.

   Motie 36 (Stop de vierde aanvliegroute).

   De heer **Talhaoui** (PvdA) zegt dat een vierde aanvliegroute op Schiphol tegenstrijdig is met het

tegengaan van klimaatverandering, verbetering van de luchtkwaliteit, tegengaan van geluidsoverlast en een leefbare stad. Daarom dient hij mede namens PvdD, GroenLinks, BIJ1, Student & Starter, ChristenUnie, Volt, DENK en D66 een motie over dit onderwerp in.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) wijst op de opdracht om het aantal vliegbewegingen terug te brengen. De argumentatie in de motie snijdt in dat kader geen hout.

De heer **Talhaoui** (PvdA) vindt het belangrijk dat Utrecht zich uitspreekt tegen deze aanvliegroute.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert dat de motie in lijn is met haar uitspraken in het Vragenuur van 23 februari jl. en ziet de motie als steun voor de aanpak van het college. Zij laat het oordeel over de motie aan de raad.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of er in het advies ook rekening is gehouden met het feit dat deze aanvliegroute op andere plekken geluidsbelasting kan tegengaan. Het lijkt hem beter om dit bij de Tweede Kamer te laten, waar het hoort.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) erkent dat de beslissingsbevoegdheid bij de Tweede Kamer ligt, maar het lijkt haar goed om het standpunt van Utrecht in te brengen.

Motie37 (Zorg en veiligheid met Rijk voor stationsgebied).

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wijst op de al enige tijd bestaande overlast in het stationsgebied. Bij het werkbezoek is gebleken hoe belangrijk het is om samen te werken met het Rijk. Zij dient daarom mede namens CDA, GroenLinks, PvdD, D66, ChristenUnie, Volt, Student & Starter en Stadsbelang Utrecht een motie in.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt wat er precies verandert met de motie.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wijst op de toezegging van de burgemeester in het commissiedebat om een lobby te voeren bij het Rijk. De middelen die het Rijk beschikbaar stelt, zijn nog niet verdeeld. Met een lobby moet aandacht gevraagd worden voor de Utrechtse aanpak.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) is het eens met de oproep in de motie om samen te werken met verschillende partijen, ook met het Rijk. Zij adviseert positief over de motie en laat het oordeel aan de raad.

Motie38 (Vergoed identiteitsdocumenten na wijziging geslachtsregistratie).

Mevrouw **Snippe** (PvdD) memoreert dat twee weken geleden het college heeft toegezegd om de kosten rond de verplichte deskundigenverklaring te gaan vergoeden. De kosten voor identiteits-documenten zijn echter ook bijkomend in het proces van wijziging van geslachtsregistratie, en komen boven op de reguliere kosten. De PvdD zou graag zien dat deze kosten vergoed worden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2021. Daarom dient zij mede namens BIJ1, EenUtrecht, PvdA, GroenLinks, Volt en Student & Starter een motie in.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt of dit vanuit de bijzondere bijstand kan voor wie het niet kan betalen.

Mevrouw **Snippe** (PvdD) reageert dat dit niet de insteek van de motie is. Het gaat om een dusdanig klein aantal inwoners dat het onderscheid niet gemaakt is. In 2022 is door 33 mensen een aanvraag gedaan. Het bedrag in de motie is daarop gebaseerd.

De heer **Sungur** (DENK) memoreert dat veel partijen die deze motie steunen een eerder voorstel om de kosten te dekken voor de groep mensen die het überhaupt niet kunnen betalen, niet hebben gesteund.

Mevrouw **Snippe** (PvdD) is destijds voorstander van dat voorstel geweest. Transpersonen hebben vaker een laag inkomen of een uitkering en moeten volgens haar dus extra ondersteund worden.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt waarom dit categoraal voor de hele groep moet worden geregeld, terwijl er maar bij een deel een financiële noodzaak is.

Mevrouw **Snippe** (PvdD) staat niet onwelwillend tegenover dit standpunt, maar de motie is niet zo ingestoken omdat de PvdD het hele proces zo laagdrempelig mogelijk wil maken.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat er veel groepen mensen zijn die een steuntje in de rug nodig hebben of voor wie drempels weggehaald moeten worden. Vindt de PvdD niet dat het een glijdende schaal wordt, waarbij iedereen vanuit zieligheid recht heeft op tegemoetkomingen?

Mevrouw **Snippe** (PvdD) vindt het woord "zieligheid" niet op zijn plaats. Deze kleine groep verdient volgens haar steun.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) reageert dat zij de motie wil ontraden. Eerder is volkomen terecht besloten dat de kosten van de gendertransitie, zoals voor onderzoeken, met terugwerkende kracht worden vergoed, vooruitlopend op een wettelijke regeling. Hier gaat het om de vraag of het rechtvaardig is dat deze groep, waarbij er niet voor iedereen financiële noodzaak is, deze uitzondering krijgt en mensen met een U-pas bijvoorbeeld niet. Als die groepen gelijkgetrokken zouden worden, gaat het niet meer om een paar duizend euro maar om tonnen. Dat geld is er niet.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) meent dat de geschetste precedentwerking niet voorligt. Vreest de burgemeester dat het juridisch geen standhoudt, of is de keuze aan de raad?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) vindt het een moreel dilemma. Eerder heeft de raad niet ingestemd met een voorstel om de kosten te vergoeden voor de RANOV-groep. Ook voor U-pashouders is geen tegemoetkoming georganiseerd. Zij vindt het dan niet uit te leggen waarom voor deze groep een uitzondering wordt gemaakt.

Mevrouw **Deldjou Fard** (GroenLinks) vindt dat er wél sprake is van een uitzonderingspositie. Deze mensen hebben al betaald voor hun identiteitsbewijs en moeten dat nu nog een keer doen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) vraagt of de burgemeester ruimte ziet voor het voorstel van mevrouw

Hessel.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) vermoedt dat in de bijzondere bijstand dezelfde problematiek gaat spelen in relatie tot mensen in een minimapositie. Je kunt niet de ene gemarginaliseerde groep een plek geven in zo'n regeling en de andere niet. Het is niet zo dat er voor deze groep niets wordt gedaan, want de kosten voor psychologisch onderzoek worden met terugwerkende kracht vergoed.

Mevrouw **Snippe** (PvdD) wijst op het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen. Het is een groep die met allerlei problemen te maken heeft. Is het dan niet juist moreel verantwoord om dit te doen?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) onderkent dat dit een groep is die het moeilijk heeft en die steun verdient. De vraag is alleen of het aanvaardbaar is om dit te doen als het niet ook voor een hele groep anderen geldt.

De voorzitter sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de moties vindt vanavond plaats.

(De heer Zwanenberg draagt hierna het voorzitterschap van de vergadering over aan mevrouw Dijksma.)

9. Debat Leefbaarheidstoets bouwplannen RSU.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat het college een akkoord van de gemeenteraad vraagt op het bebouwen van Rijnenburg, waardoor Utrecht wordt uitgebreid met een stad zo groot als Woerden of Houten. Dat zal grotendeels binnenstedelijk gebeuren, met een hoge woningdichtheid. Utrecht wordt daarmee de dichtstbevolkte stad van Nederland. Met de in de RSU opgenomen barcode moet worden gemeten of een buurt leefbaar is. De wethouder heeft recent aangegeven dat de barcode niet goed leesbaar is en niet op buurtniveau mogelijk is en dat de leefbaarheidstoets moet worden overgelaten aan de stedenbouwkundigen. De raad moet echter zelf kunnen controleren of een buurt leefbaar blijft. Hij dient daartoe een motie in (motie 39) en roept de raad op die te steunen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) leest in de motie dat het college een instrument moet maken waarmee de raad de leefbaarheid kan toetsen. Zij vraagt of de raad dat niet zelf moet doen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat de raad in de afgelopen jaren allerlei indicatoren heeft vastgesteld. In de RSU wordt daarnaar verwezen, maar het is geen samenhangend geheel.

De heer **Bakker** (D66) wijst op een werkbezoek aan Rotterdam, waar een onderzoek naar de woontevredenheid in hoogbouw in de binnenstad is gehouden. Daaruit bleek dat de cijfers voor de woonomgeving ruim voldoende zijn. Waarom ontkent EenUtrecht dat leefbaarheid een subjectief begrip is?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) kan zich voorstellen dat in een enkel geval de leefbaarheid geen nadelige gevolgen heeft, maar hier wordt heel veel hoogbouw bij elkaar gepland. Hij wil de plannen aan de voorkant goed toetsen en wil dat niet aan stedenbouwkundigen alleen overlaten.

De heer **Bakker** (D66) vindt dat de barcode het instrument is om het gesprek met de stad en in de raad te voeren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) reageert dat de barcode een onleesbare toets is, die bovendien nog nader uitgewerkt moet worden.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) deelt de mening dat door de hoge woningdichtheid de leefbaarheid nadelig kan worden beïnvloed. Leefbaarheid is volgens hem echter niet objectiveerbaar. Hoe wil EenUtrecht dat probleem oplossen?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) pleit niet voor een normatief kader dat strak op een buurt gelegd moet worden. Hij wil echter niet ongezien een nieuwbouwplan goedkeuren zonder een goede toets. Dat kan door indicatoren van tevoren vast te leggen en daarop subjectief te toetsen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) meent dat bij elk plan een goede ruimtelijke onderbouwing zit. Op grond daarvan wordt een plan getoetst aan vastgestelde eisen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat die toets er niet in zit. Er wordt niet verwezen naar indicatoren in de barcode.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of er dan per gebied, per plan, per gebouw een subjectieve toetsing moet plaatsvinden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zal in een andere motie voorstellen om een burgerberaad te organiseren om meer mensen in de stad te laten meedenken.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is het eens met de uitspraak dat de barcode onwerkbaar is. Een motie om die te schrappen, zou hij graag steunen. Daar hoeft niet iets voor in de plaats te komen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) pleit voor een referentietoets, want de raad moet kritisch blijven op nieuwe plannen.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt wat het verschil is tussen de barcode en een leefbaarheidstoets.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) neemt als voorbeeld het groen, waarover in de barcode allerlei definities elkaar tegenspreken. In een leefbaarheidstoets kunnen duidelijke eisen worden opgenomen.

De heer **Stellinga** (CDA) meent dat een referentietoets de raad kan beperken in het beoordelen van concrete ruimtelijke initiatieven. Hoe kan per wijk of buurt maatwerk worden geleverd?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) denkt dat een dergelijke toets inzicht kan geven en voor meer grip kan zorgen. Elke locatie is inderdaad uniek, maar als er uitzonderingen op het kader zijn, moeten die beargumenteerd kunnen worden. Dan kan de raad beoordelen of die uitzonderingen billijk zijn.

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt op voorhand dat hij de motie moet ontraden. Het is niet mogelijk om een objectief instrument te ontwikkelen om iedere wijk of buurt op leefbaarheid te beoordelen. Dat is de barcode ook niet. Het college wil de barcode gebruiken als instrument voor de stad, als grote lijn. Voor de fijnmazige keuzes is er het beleid van ruimtelijke ordening. Bij de bestemmingsplannen zit altijd een goede onderbouwing voor de gemaakte keuzes. Op basis daarvan voert de raad het debat en wordt een besluit genomen. Juist voor groen staan in de RSU harde normen, evenals voor speelruimtes.

De voorzitter sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de motie vindt vanavond plaats.

10. Debat Versoberingsopgave Openbare Ruimte.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat het CDA het niet eens is met het voorstel van het college om te bezuinigen op de openbare ruimte. Er zou vanwege alle prijsstijgingen juist geld bij moeten. Zij dient mede namens VVD, PVV en Utrecht Solidair een motie in (motie 40).

Mevrouw **Stylianou** (D66) wijst het CDA op het feit dat de gemeente Utrecht 11 miljoen meer investeert dan twee jaar geleden. Waarom vertelt het CDA niet het eerlijke verhaal?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dat de basis niet op orde is. Er wordt niet geïnvesteerd in groot onderhoud. Het straatbeeld versobert, de beeldkwaliteit gaat achteruit en het wordt viezer op straat.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vraagt of het CDA de vergroening en herinrichting van de openbare ruimte niet tot de investeringen rekent.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) onderkent dat er wordt geïnvesteerd in groen, maar het is ook belangrijk om het te onderhouden. Daar moet extra geld bij en het college haalt daar juist geld weg.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) meent dat achterstallig onderhoud conform het Beheerboek openbare ruimte wordt uitgevoerd.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst op de brief die het college heeft gestuurd. Wethouder Diepeveen is in de afgelopen periode gestart met het versneld inlopen van achterstallig onderhoud, maar dat is in de brief niet terug te vinden.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) noemt de drie onderwerpen uit de brief: minder verlichting, bruggen worden wat minder gereinigd en het onderhoud van tegels en klinkers wordt wat minder. Het is dus overdreven om te zeggen dat nu alles teniet wordt gedaan.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst op de toegankelijkheid, waarbij de risico's worden gebagatelliseerd. Uit de brief blijkt dat een aantal zaken op het gebied van sociale veiligheid achteruitgaan.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) refereert aan het commissiedebat, waarin de wethouder duidelijk heeft toegezegd rekening te houden met de sociale veiligheid.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt waarom het CDA niet voorstelt om de bezuinigingen terug te draaien.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) reageert dat dit voorstel al is gedaan bij de begroting. Het CDA heeft toen een tegenbegroting ingediend met meer investeringen in de openbare ruimte. Dat was het moment om van gedachten te wisselen. Nu komt er een brief met de uitwerking en die toont aan dat er veel negatieve gevolgen en risico's zijn. Bij de eerstvolgende voorjaarsnota komt het CDA zeker weer met voorstellen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt welke keuze het CDA voorlegt om die voorstellen te dekken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) verwijst naar de tegenbegroting, waarin keuzes zijn gemaakt. Met de motie vraagt zij het college transparant te zijn over de beweegredenen voor de bezuinigingen.

De heer **De Pagter** (VVD) vindt het zorgen voor de buitenruimte een kerntaak van de gemeente. De gemeente moet ook zorgen voor een veilige buitenruimte. Daarom vindt de VVD het onverstandig om daarop te bezuinigen. De VVD steunt daarom de motie van het CDA. Hij dient voorts een motie in over de bezuiniging op de verlichting (motie 41).

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) gaat over tot de beantwoording. In reactie op motie 40 zegt zij dat de bezuiniging bij de presentatie van het coalitieakkoord aandacht in de media heeft gekregen. Ook bij het sturen van de brief hebben de media er aandacht aan besteed. Specifieke communicatie daarover van verschillende partijen moet zij ontraden. De effecten van de bezuinigingsmaatregelen zullen worden gemonitord en de bevindingen daarvan komen volgend jaar naar de raad. Bewoners zullen worden geïnformeerd over de schakeltijden van verlichting. Zij ontraadt de motie.
Met betrekking tot motie 41 antwoordt zij dat het niet mogelijk is om op zo'n specifiek niveau de lichten aan te passen. Dat gaat namelijk per schakelkast van een gebied. Zij zegt toe dat, alvorens de verlichting uit te zetten, een pilot wordt gehouden om te zien wat de effecten zijn. Zij verwacht de raad in het tweede kwartaal van 2023 te kunnen informeren. Zij ontraadt het eerste punt en neemt de punten 2 en 3 over.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt hoe groot de gebieden per schakelkast zijn.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) zegt dat dit per buurt verschilt. In Lunetten staan bijvoorbeeld vijftien schakelkasten.

De heer **De Pagter** (VVD) vraagt de wethouder om na te gaan of het mogelijk is om de verlichting niet uit te schakelen in een hotspot. Dat dan een groter gebied verlicht wordt, is dan maar zo.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) stelt voor om eerst te kijken of er negatieve gevolgen zijn. Als die er zijn, zal zij de suggestie van de VVD meenemen.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vindt het belangrijk dat het geen effecten heeft op de sociale veiligheid. Kan de wethouder toezeggen dat klachten serieus worden genomen, waarna de verlichting eventueel weer wordt ingeschakeld?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) wil eerst de pilot afwachten. Eventueel moet er gezocht worden naar andere maatregelen.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de moties vindt vanavond plaats.

11. Debat Wachttijden huishoudelijke hulp.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) ziet dat er hard wordt gewerkt om de wachtlijst terug te brengen. Daarbij worden moeilijke keuzes gemaakt, zoals het afschalen van indicaties waar mogelijk. Zij benadrukt dat dit alleen moet gebeuren waar die ruimte er is, en zeker niet generiek. De PvdA vindt dat prioriteren op basis van inkomen ook tot de mogelijkheden behoort, maar daarvoor wordt niet gekozen. Als voor de zomer blijkt dat de huidige maatregelen onvoldoende resultaat hebben, is dat zeker een optie. In de tussentijd moet ingezet worden op een sterk ontmoedigingsbeleid, met een moreel appel op mensen die in staat zijn om het zelf te regelen. Het buurtteam kan hier ook op letten. Graag een reactie van de wethouder. Huishoudelijke hulpen verdienen meer waardering en moeten betrokken worden bij het aandragen van oplossingen. De PvdA dient hiervoor mede namens GroenLinks, Volt, PVV, Student & Starter, EenUtrecht, BIJ1, DENK en PvdD een motie in (motie 42).

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) meent dat het grootste probleem een enorm personeelstekort is, mede als gevolg van het lage salaris.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) is het daarmee eens. Zij heeft vorig jaar een motie ingediend voor een hoger loon en wacht al een jaar op de uitwerking daarvan.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) wijst erop dat de gemeente het geld niet heeft om via de contractpartijen een hoger loon te betalen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) zegt dat de PvdA ook landelijk actief is op dit gebied. Een motie voor een hoger minimumloon maakt op dit moment geen kans, maar zij wil dit probleem wel blijven aankaarten.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) concludeert dat de gemeente de personeelsproblemen niet kan oplossen. Het antwoord ligt bij de rijksoverheid.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vindt dat niet alleen een goed salaris belangrijk is, maar ook zeggenschap, waar deze motie toe oproept.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) vraagt of de gemeente met deze motie niet op de stoel van de werkgever gaat zitten.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vindt dat het logisch dat de gemeente ook met medewerkers in gesprek gaat.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) heeft in de commissie de wethouder gevraagd om kritisch het gesprek aan te gaan met de werkgevers van de vier organisaties om het werkklimaat te verbeteren. Met deze

motie worden de werkgevers gepasseerd.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) denkt dat de gemeente zowel bij werkgevers als bij werknemers input kan ophalen. Bij een goede samenwerking in vertrouwen zouden werkgevers er niets op tegen moeten hebben als de gemeente ook met hun werknemers praat.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) memoreert de toezegging van de wethouder om het hoge aantal mensen op de wachtlijst in Vleuten De Meern te onderzoeken. Wellicht is de overgang van zestien naar vier organisaties hier debet aan. In de brief van de wethouder zou zij daarom ook graag oplossingsrichtingen hiervoor zien.

Mevrouw **Hornsveld** (GroenLinks) denkt dat het tekort aan arbeidskrachten overal speelt, maar in dit geval extra schrijnend is. De gemeente en de wethouder doen er alles aan om tot een oplossing te komen en dat wordt op transparante wijze met de raad gedeeld. Het is zaak om de schaarste te verdelen en kritisch te kijken naar de indicaties. Het is goed dat ingezet wordt op meerdere oplossingen om voor de zomer de wachtlijsten te verkorten. Zij juicht het toe dat het abonnementstarief gaat wijzigen vanaf 2025. De eigen bijdrage wordt dan inkomensafhankelijk. Meer medezeggenschap voor de medewerkers is ook belangrijk. Die is er nu te weinig. Daarom is GroenLinks mede-indiener van de motie van de PvdA.

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt het belangrijk dat de relatie tussen cliënt en hulp in stand blijft en dat de menselijke maat leidend is. Het CDA vindt prioriteren op inkomen onwenselijk en dient op dat punt mede namens VVD, Stadsbelang Utrecht en D66 een motie in (motie 43).

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wijst op de deze week toegezonden brief waarin staat dat er nog grote uitdagingen aankomen in de Wmo en vraagt zich af of het verstandig is om op voorhand een keuze uit te sluiten.

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt dat in dit geval wel verstandig. Het moet gaan om de menselijke maat en niet om het inkomen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) dient een motie in om het werk van de huishoudelijke hulp aantrekkelijker te maken (motie 44).

Mevrouw **Hornsveld** (GroenLinks) wijst mevrouw Hessel op het feit dat huishoudelijke hulpen al het minimumloon krijgen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zou het minimumloon willen verhogen.

Mevrouw **Hornsveld** (GroenLinks) zegt dat de raad daar niet over gaat.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) reageert dat de gemeente toestemming geeft voor het afsluiten van de contracten. Daarin moet staan dat mensen een fatsoenlijk loon krijgen.

Mevrouw **Hornsveld** (GroenLinks) herhaalt dat de raad niet gaat over de hoogte van het minimumloon.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat in de contracten eisen over het minimumloon kunnen worden opgenomen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) begrijpt dat mevrouw Hessel wil dat bij volgende aanbestedingen dit soort situaties, waarbij te veel op prijs is aanbesteed, voorkomen moeten worden.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zegt dat dit klopt, maar zou ook tussendoor willen ingrijpen om iets te doen aan alle onderaannemers, waar veel geld blijft hangen.

De heer **Maas** (Volt) ziet in de motie dat Utrecht Solidair de hulptijd niet wil terugbrengen naar twee uur. Hoe wil mevrouw Hessel het probleem van het enorme tekort dan oplossen?

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) erkent dat dit een dilemma is. Zij ziet een oplossing in hoger loon of aantrekkelijke secundaire arbeidsvoorwaarden.

De heer **Maas** (Volt) vindt dat een nobel streven, maar denkt dat het verminderen van de hulptijd essentieel is om te komen tot een beter werkbare situatie.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) zou alleen met de vier aanbieders willen werken, zodat het geld dat nu bij de onderaanbieders blijft hangen, kan worden besteed aan de huishoudelijke hulpen.

De heer **Maas** (Volt) wijst er nogmaals op dat het hem gaat om de tijd die hulpen kunnen besteden.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) kan die vraag nu niet beantwoorden.

De heer **Sungur** (DENK) spreekt zijn steun uit voor de inbreng van mevrouw Hessel en zal de motie steunen.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) is blij met de inzet van de wethouder en ziet uit naar de gesprekken in het kader van de nieuwe Wmo-beleidsnota. Keuzes maken is daarbij het centrale thema. Inkomen mag geen reden zijn om geen recht te hebben op goede basisvoorzieningen of om mensen uit te sluiten van menswaardige zorg. Daarom sluit D66 zich aan bij de motie.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) wijst op het goede debat dat is gevoerd over de opties die zij in de brief heeft toegezonden. De gemeente wil meer een beroep doen op de zelfredzaamheid. Er komen meer mensen die hulp nodig hebben, maar er zijn te weinig mensen die het werk doen. Het is zaak dat de buurtteams goed kijken of mensen de hulpvraag zelf kunnen oplossen. Zij zegt toe dit met de buurtteams te bespreken.
Vervolgens reageert de wethouder op motie 42. Het is inderdaad primair een taak van de zorg-aanbieders, maar het is een feit dat medewerkers zeggenschap missen. Zij wil graag in gesprek met cliënten en medewerkers, ook breder in de Wmo. Het is belangrijk om daarbij duidelijkheid te geven over de mogelijkheden. Zij leest de motie zo dat zij de raad informeert als er iets te melden is. Dan kan zij de motie overnemen.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) wil dat de raad wel op structurele basis geïnformeerd wordt.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) kan dat toezeggen.
De situatie in Vleuten De Meern is inderdaad bijzonder. Zij zegt toe daarover met de aanbieders te spreken en zal in een volgende brief hierover terugkoppelen.
In reactie op motie 43 zegt de wethouder dat zij terughoudend is geweest met interventies. Er wordt geprioriteerd op urgentie. Er zitten behoorlijk wat haken en ogen aan prioriteren op inkomen. Zij laat het oordeel over deze motie aan de raad.
Voor het verhogen van het minimumloon, zoals gevraagd in motie 44, is geen dekking. Het is overigens niet zo dat de hulptijd generiek wordt teruggebracht naar twee uur. Er wordt ondersteuning geboden die nodig is, juist vanwege het belang om de schaarste te verdelen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt wie gaat bepalen dat het twee uur wordt in plaats van drie uur.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat er in een gezamenlijk overleg naar gekeken wordt op basis van signalen. In de commissie zijn daarvan voorbeelden besproken.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) concludeert dat de aanbieders het vooral gaan bepalen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert dat de aanbieders dat doen op basis van signalen. Het is belangrijk in het oog te houden waarvoor de huishoudelijke hulp is bedoeld. Elk uur dat je kunt besparen, kun je inzetten voor andere mensen.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt of de aanbieder het aantal uren bepaalt of de hulp.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) zegt dat uiteindelijk de aanbieder bepaalt. De cliënt kan vervolgens wel in bezwaar gaan.

De heer **Sungur** (DENK) meent dat er nu ook al situaties zijn waarin mensen twee uur hulp krijgen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat dat klopt. In het verleden hebben mensen echter drie uur gekregen terwijl het ook met twee uur kan.
De gemeente heeft afspraken met vier aanbieders, die binnen de vierkantbekostiging de ondersteuning bieden die nodig is. Dat kan door een aanbieder of door een onderaanbieder. Onderaanbieders zijn juist ook nodig om de continuïteit van zorg te bieden. Het is niet zo dat daar veel geld blijft hangen.

De **voorzitter** besluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de moties vindt vanavond plaats.

(Mevrouw Dijksma draagt hierna het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Zwanenberg.)

12. Debat Locatiebepaling monument voor het slavernijverleden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat het CDA groot voorstander is van een monument voor het

slavernijverleden, maar onaangenaam verrast is door de handelwijze van de wethouder in dit dossier. De gemeenteraad is onjuist en te laat geïnformeerd. De wethouder had klaarblijkelijk haast. De wethouder heeft in de beantwoording van schriftelijke vragen en in de commissie nauwelijks iets gezegd over de veiligheidsrisico's, terwijl er op 6 december 2022 al een alarmerend integraal veiligheidsadvies lag.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) meent dat de raad ook haast had, omdat het monument dit jaar bij Keti Koti onthuld moet worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) erkent dat, maar vindt dat het college een zorgvuldig proces moet volgen. De afweging van de locaties moet navolgbaar zijn. Waarom heeft de PvdA niet gevraagd om eerder in het proces te worden meegenomen? Nu wordt er door de wethouder een voorstel doorheen gejast en kan er geen zorgvuldige afweging plaatsvinden.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vindt dat iedere partij een eigen afweging maakt. Voor haar partij leidt dat niet tot de keuze voor een andere locatie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dat de gemeenteraad beter in positie had moeten worden gebracht.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) denkt dat met dit debat historisch onderbelichte stemmen op een vervelende manier overstemd worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dat de gemeenteraad goede afwegingen moet maken op het gebied van de openbare ruimte. Het monument moet op een goede plek komen en dat vraagt goed onderzoek. Dat is de taak van de gemeenteraad. Zij is erg geschrokken van het integraal veiligheids-advies.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) maakt een vergelijking met een picknicktafel op die plek en vraagt wat het grotere risico is volgens het CDA.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) meent dat terecht in het debat is gezegd dat geen vergelijking moet worden gemaakt met picknicktafels en bankjes. Het is een beladen onderwerp en misschien zijn er groepen in de samenleving die anders naar zo'n monument kijken.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) zegt dat het niet om een willekeurige plek gaat. Er is een andere omgang met deze problematiek nodig. Kan het CDA zich verplaatsen in het handelen van het college, dat achter deze wens staat?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) kan dat niet. Een grote groep buurtbewoners heeft zorgen geuit, maar die worden in het participatieproces buiten beschouwing gelaten. Door overleg kan er mogelijk verbinding en begrip ontstaan. De wethouder heeft nu slechts de afweging van de kunstwerkgroep gevolgd.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vraagt waarom het CDA dit niet in het commissiedebat heeft ingebracht.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt dat pas later bleek dat deze plek uitnodigt tot graffiti. Zij had dat

eerder willen horen. Aspecten van de openbare veiligheid en de openbare ruimte moeten worden meegenomen in de afweging. Voorafgaand aan het debat in de commissie heeft zij vragen gesteld, maar in de beantwoording is niet over veiligheid gesproken. De veiligheidsrisico's bleken pas na afloop van het debat.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vraagt of het CDA altijd een veiligheidsadvies van de politie nodig vindt.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat de politie een advies geeft dat in de besluitvorming moet worden meegewogen. Dat advies is in december 2022 opgesteld en daar is niets mee gebeurd.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt wat voor het CDA het grootste probleem is qua veiligheid.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst erop dat, als de politie eerder om advies was gevraagd, deze had geadviseerd om een andere locatie te kiezen. Er zijn risico's van graffiti, barbecueën, wildplassen et cetera.

De heer **Sungur** (DENK) vindt dat de indruk wordt gewekt dat er niets is gedaan met de input van bewoners en politie. De risico's zijn echter aanvaardbaar geacht. Die gelden voor heel veel parken en monumenten.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft niet gelezen dat de risico's zijn gewogen en aanvaard. In de memo staat niet welke afwegingen het college heeft gemaakt.

De heer **Sungur** (DENK) heeft gelezen dat verschillende locaties zijn overwogen en dat de bedenkingen van omwonenden zijn meegenomen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) zegt dat er wél met de bewoners en de beheergroep is gesproken. Zij leest dat het CDA ook kritiek heeft op het feit dat het belang van de nazaten van tot slaaf gemaakte mensen zwaarder weegt, terwijl dat juist een oproep vanuit de raad aan het college was.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) onderschrijft het belang van het monument. Het monument moet recht doen aan de vieringen en de herdenkingen die daar moeten plaatsvinden.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) heeft signalen van omwonenden gekregen dat zij dit een goede plek vinden. Vindt het CDA niet dat de keuze voor de plek het beste gemaakt kan worden door de nazaten van tot slaaf gemaakte mensen?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is het daarmee eens, maar de gemeenteraad moet ook andere zaken in ogenschouw nemen, zoals het aspect van veiligheid. Zij blijft het vreemd vinden dat informatie over veiligheid te laat naar de raad is gekomen. De raad had om een voorstel gevraagd, maar heeft een brief gekregen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) betreurt dat laatste ook. In het integraal veiligheidsadvies ziet zij geen grote bezwaren. Waar ligt het probleem voor het CDA?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) concludeert dat Student & Starter de bevindingen in het veiligheidsadvies anders weegt. Zij vindt het vreemd dat de gemeenteraad het prima vindt als de informatie die is gevraagd, niet is ontvangen.
Zij vervolgt haar inbreng. Waarom is het veiligheidsadvies niet eerder gedeeld met de raad, terwijl er juist zorgen waren van raadsleden en buurtbewoners over de geschiktheid van de gekozen locatie? Welke positie heeft de raad als er pas na het commissiedebat een schrikbarend veiligheidsadvies komt, dat niet is voorzien van een duiding? Vorige week heeft de gemeente doodleuk de vergunning aangevraagd, alsof er niets aan de hand is. Wordt er in de plannen invulling gegeven aan de adviezen van de veiligheidspartners, waaronder de suggestie om het monument verplaatsbaar te maken en het idee om borden en cameratoezicht te plaatsen? Het CDA vindt dat de handelwijze van de wethouder geen recht doet aan de positie van de raad. Het dossier heeft het vertrouwen van het CDA in de wethouder flink geschaad.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vindt dat er in de afweging ook veel adviezen zitten die voor deze plek pleiten. Hoe weegt het CDA die?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) onderschrijft dat er meerdere aspecten moeten worden afgewogen. Het veiligheidsadvies is pas na het debat toegestuurd en kon dus niet betrokken worden in de afweging.

Mevrouw **Stylianou** (D66) wijst op de adviezen die voor deze plek pleiten, zoals die van de evenementen- en de groenafdeling. Waarom worden die adviezen niet opgevraagd als het CDA een volledige afweging zo belangrijk vindt?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt het niet aan haar om alle adviezen op te vragen in een commissie-debat. In de commissie heeft zij ook over andere zaken dan veiligheid gesproken. Zij vindt dat een bredere afweging had moeten worden gemaakt.

Mevrouw **Stylianou** (D66) vindt dat niet alleen naar een advies moet worden gevraagd dat negatief uitpakt. D66 heeft wel andere adviezen opgevraagd en meegewogen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt dat precies het probleem. D66 heeft dat buiten het debat om gevraagd. Die informatie was geen onderdeel van het debat.

De heer **Sungur** (DENK) heeft "onbehoorlijk bestuur" en "verlies van vertrouwen" gehoord. Dient het CDA een motie in?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) betreurt dat het een emotioneel debat is geworden. Zij wacht de beantwoording van de wethouder af en bepaalt op basis daarvan of zij een motie indient.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vraagt of het CDA erkent dat het slavernijverleden vandaag de dag nog steeds een doorwerking heeft.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt bevestigend.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vraagt of het CDA erkent dat de ongelijkheid die uit dat verleden vloeit, niet voor iedereen even zichtbaar en herkenbaar is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) meent dat dat niet aan de orde is in dit debat. Zij heeft meermalen gezegd dat het CDA het belang van het monument onderkent. Deze discussie gaat over de openbare ruimte en het veiligheidsadvies dat te laat naar de raad is gestuurd.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vindt dat je beide onderwerpen niet uit elkaar kunt trekken. Kan het CDA van haar aannemen dat wat het CDA hier vandaag doet, heel pijnlijk is voor nazaten van tot slaaf gemaakten en het leed van hun voorouders bagatelliseert?

De heer **Bosch** (PVV) heeft een punt van orde. Hij meent dat het punt van mevrouw Nolten niet geagendeerd is. Als dat zo was, had hij ook een inbreng geleverd. Hij verzoekt de voorzitter de orde te herstellen.

De **voorzitter** verzoekt de leden om bij het onderwerp te blijven, maar vindt het belangrijk dat alle leden hun inbreng kunnen leveren.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) voegt nog toe dat zij de woorden van mevrouw Nolten ervaart als een persoonlijke aanval.

De **voorzitter** schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de **voorzitter** voor om het debat over dit agendapunt op te schorten en om nu agendapunt 13 (Debat Actieplan Straatintimidatie) te behandelen.

De heer **Bosch** (PVV) heeft niet de illusie dat dit in de tijd voor de schorsing lukt.

De **voorzitter** concludeert dat de raad niet instemt met zijn voorstel.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt om vijf minuten eerder te beginnen met het vragenuur, omdat haar vraag anders niet aan bod komt bij de hoeveelheid vragen die voor het vragenuur ingediend zijn.

De heer **Koning** (D66) stelt voor om agendapunt 19 nu te behandelen. Dat kan volgens hem kort.

De voorzitter stelt hierna aan de orde de gelijktijdige behandeling van:

19. Raadsvoorstel Zienswijze op de (ontwerp)begrotingswijziging 2023-1 GGD regio Utrecht.

20. Raadsvoorstel Zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht.

De heer **Van Steeg** (CDA) memoreert dat er in de commissie is gesproken over de financiële situatie bij de GGD en over het digitale jeugddossier. Hij dankt de wethouder voor de uitgebreide brief die is gestuurd. Daarin is duidelijke informatie gegeven. Het gaat om € 800.000, waarvan € 500.000 structureel. Hij vraagt de wethouder om in het vervolg duidelijkheid voor de lange termijn mee te nemen, zodat de raad goed inzicht heeft in de financiële positie en een betere afweging kan maken over de verdere uitwerking van de plannen.

De heer **De Pagter** (VVD) heeft een punt van orde. Het lukt hem nu niet om agendapunt 20 te behandelen, alleen agendapunt 19.

De **voorzitter** vindt dat ingewikkeld, omdat beide punten in samenhang worden besproken.

De heer **De Pagter** (VVD) wil een amendement indienen, maar kan dat niet in de korte tijd die resteert. Hij stelt voor om agendapunt 19 wél te behandelen en agendapunt 20 nog niet.

De **voorzitter** geeft het woord aan wethouder Eerenberg voor een reactie.

De heer **Eerenberg** (wethouder) is het eens met de analyse van het CDA. In dit specifieke geval raakt het de gemeente Utrecht nauwelijks, maar het is belangrijk om sturingsinformatie te krijgen op de grote projecten van de GGD. Hij neemt de opmerking ter harte.

De voorzitter sluit de beraadslaging over agendapunt 19. Stemming over het raadsvoorstel vindt vanavond plaats.

De voorzitter schorst hierna de vergadering tot 19.45 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom terug. Hij deelt mee dat zal worden begonnen met de voortzetting van agendapunt 12 (Debat locatiebepaling monument voor het slavernijverleden). Daarna zal er een ordedebat volgen over de wijze waarop de agenda zal worden afgehandeld.

De **voorzitter** stelt daarop aan de orde de voortzetting van de behandeling van:

12. Debat locatiebepaling monument voor het slavernijverleden.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) is blij dat het belang van het slavernijmonument raadsbreed wordt ondersteund en dat het debat alleen gaat over de keuze van de locatie. GroenLinks ondersteunde in de commissie net als veel andere fracties de keuze voor de locatie naast de bult. De locatie voldoet aan de vooraf geformuleerde criteria. Bij deze keuze mag de stem van de kunstwerkgroep, met daarin vertegenwoordigers van tot slaaf gemaakten, het zwaarst wegen. GroenLinks schrok best wel van het Integraal Veiligheidsadvies. Tegelijkertijd weet ook de raad al lang van de overlast in het park. Er is een risico voor het monument en de bezoekers door de bestaande overlast. De punten zijn eerder in de kunstwerkgroep en het college overwogen. Die overwegingen zijn terug te lezen in de stukken.
GroenLinks heeft een aantal politieke vragen aan het college voor de fractie een conclusie wil trekken. Eén: hoe zijn de risico's van de bekende overlast en de veiligheid van het monument en de bezoekers door de kunstwerkgroep en het college inhoudelijk gewogen bij het maken van de locatiekeuze? Twee: kan het college in een tijdlijn weergeven wanneer er een veiligheidsadvies is gevraagd, wanneer de inhoud van het advies bekend was en wanneer het bij de besluitvorming is betrokken? Drie: kan het monument en kunnen de activiteiten rondom het monument op deze locatie juist bijdragen aan het verminderen van de bestaande overlast? Hierbij denkt de heer Dekkers bijvoorbeeld aan activiteiten met scholen die de binding met het monument in het park kunnen

versterken. Vier: welke extra maatregelen neemt het college naar aanleiding van het Integraal Veiligheidsadvies? Worden de diverse betrokkenen, zoals de beheergroep, de kunstwerkgroep JoU et cetera, daarbij betrokken?
In de beantwoording van schriftelijke vragen en in het commissiedebat is door het college benoemd dat er ook gesproken is over de zorgen voor overlast. Het is goed dat het college, wanneer een commissielid vraagt naar een specifiek advies, dat dan ook naar de raad stuurt. Dat betekent voor GroenLinks niet dat alle notulen, adviezen en dergelijke actief naar de raad gestuurd hadden moeten worden. Het Integraal Veiligheidsadvies riep wel nog wat vragen op. Was het niet verstandiger geweest als in het memo bij het Integraal Veiligheidsadvies al meer context en duiding was gegeven? Ten slotte vraagt de heer Dekkers of het nog lukt om het monument dit jaar bij Keti Koti te onthullen.

Mevrouw **Passier** (Volt) vertelt dat in 2020 een breed gedragen motie is aangenomen om met een voorstel te komen voor een slavernijmonument. Volt was er toen nog niet bij, maar vindt het ook ontzettend belangrijk dat er een monument komt voor het slavernijverleden, dat de nazaten van tot slaaf gemaakten een belangrijke stem hebben in de vorm van het monument en de locatie ervan en dat het komt op een mooie locatie. Het moet een waardige locatie zijn. Dit gaat de fractie van Volt aan het hart. De fractie vindt het jammer dat er geen voorstel is gekomen, maar een brief over een besluit dat al genomen was. Tussen de motie en het besluit zit tweeënhalf jaar. Waar is het niet goed gegaan waardoor de raad voor een voldongen feit is gesteld, terwijl ze om iets anders had gevraagd? Daarom heeft de raad vandaag onder hoge druk een emotioneel debat gevoerd over een onderwerp dat rust, aandacht en verbinding verdient. Hiermee mist de raad ook de kans om raadsbreed in te stemmen met dit slavernijmonument en de locatie ervan.
Mevrouw Passier vraagt de wethouder ook hoe zij kijkt naar het veiligheidsadvies. Hier zat geen duiding bij en hier is Volt wel benieuwd naar. De fractie maakt zich namelijk zorgen over onder andere de aanrijroute voor hulpdiensten. De locatie is nu al een hotspotlocatie en gevoelig voor overlast. De locatie kan een hangplek worden voor jongeren. Dit wil men uiteraard niet.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) vertelt dat hier in de commissie al uitgebreid over gesproken is. Vanmiddag is dit ook weer gebeurd. BIJ1 wil er nog zo min mogelijk woorden aan vuil maken. Mevrouw Nolten ziet deze agendering als een actieve ondermijning van het proces waar de meerderheid van de raad voor heeft gestemd. Dit debat is onnodig en centreert wederom niet de juiste stemmen. De belanghebbenden hier zijn namelijk de nazaten van tot slaaf gemaakten. Als men werkelijk van de slavernijgeschiedenis wil leren, moet men niet wederom vervallen in dezelfde koloniale witte patronen door wederom de voorwaarden te bepalen voor hen die eeuwenlang zijn uitgesloten en benadeeld. Dat deze geschiedenis in het heden doorwerkt is helaas ook vandaag tastbaar. Mevrouw Nolten steunt dan ook nogmaals het handelen van het college.

De heer **Bosch** (PVV) heeft een punt van orde. Hij wordt weleens aangesproken op dingen, maar vindt dit soort woorden ook niet gepast.

Mevrouw **Stylianou** (D66) is minder geschrokken van het veiligheidsadvies. Haar fractie had deze risico's zelf al ingeschat en gewogen tijdens het commissiedebat. Voor D66 is het van groot belang dat Keti Koti gewoon gehaald wordt op de eerder aangewezen plek en steunt dus het handelen van het college.

De heer **De Pagter** (VVD) heeft één vraag over een onderwerp dat al eerder aan de orde is geweest: de aankondiging dat het monument er zou komen. Is de wethouder het met de VVD eens dat het achteraf beter was geweest om het wel in een raadsvoorstel te gieten, juist om een verhit debat, dat er de afgelopen tijd was, te voorkomen en ervoor te zorgen dat het met een gedragen en goed proces door de raad zou worden geloodst?

De heer **Sungur** (DENK) stelt dat het memo wellicht meegestuurd had kunnen worden. Een raadsvoorstel was ook wat DENK betreft beter geweest. Inhoudelijk ziet de fractie geen problemen, dus ze steunt het voorstel.

Mevrouw **Snippe** (PvdD) vindt ook dat de raad niet goed in positie is gebracht door het Integraal Veiligheidsadvies niet te delen met de raad voorafgaand aan de commissie. De fractie vindt dit jammer en deelt dit met de agenderende partijen. Mevrouw Snippe vindt het ook goed dat dit door mevrouw Zwinkels is aangekaart. Ze hoopt dat de wethouder hier een goede toelichting op kan geven. Ook de PvdD vindt dat de zorgen in het veiligheidsrapport aandacht verdienen. De PvdD was niet een van de agenderende partijen, omdat ze het moeilijk vindt de inhoud van het advies te wegen in relatie tot andere overwegingen, ook omdat ze niet weet hoe uitzonderlijk zo'n rapport is en hoe de zwaarte zich verhoudt tot andere integrale veiligheidsrapporten. De PvdD zou daarom graag de overwegingen van de wethouder horen om tot een beter begrip te komen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) ondersteunt het monument op deze locatie, net als veel omwonenden dat overigens doen. Dit laatste wil de heer Dijkstra benadrukken. Hij steunt echter ook de kritische vragen van het CDA. Het mooie van deze samenleving is dat men toe wil naar dat gelijke speelveld. Je kunt pleiten voor een monument voor mensen die hebben geleden en tegelijkertijd kritische vragen stellen. Het is ontzettend belangrijk dat dit ook kan. De heer Dijkstra zou het fijn vinden als men elkaar hierin respecteert en dit niet gelijk met grote woorden belast.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) vindt dat men op 26 januari een goed commissiedebat heeft gehad over de locatiekeuze voor het monument slavernijverleden. De wethouder zal eerst ingaan op de vragen van het CDA en daarna op andere genoemde punten.
Het debat in de commissie ging vooral over het participatieproces. De wethouder heeft toen aangegeven dat er ook kanttekeningen bij deze plek zijn, maar die zijn wat het college betreft niet zo zwaarwegend dat het monument niet op deze specifieke plek zou kunnen. Daarom heeft het college het advies van de kunstwerkgroep opgevolgd. In dat debat is de wethouder wel degelijk ook ingegaan op aspecten die in het Integraal Veiligheidsadvies stonden, zoals verlichting en vandalisme. Bij een besluit om iets te doen in de openbare ruimte is veiligheid namelijk altijd een van de afwegingen, net als groen en hoe het eruitziet. Het is echter niet het enige aspect en ook niet per se het belangrijkste aspect. 100% veiligheid kan bijna niet, zeker niet bij kunst. Kunst in de openbare ruimte is namelijk kwetsbaar, maar het belang om haar dicht bij inwoners te hebben is ook groot. Hierin wordt dus altijd een afweging gemaakt. Dat Integraal Veiligheidsadvies is geschreven om in de definitieve uitwerking rekening te kunnen houden met alle risico's die er zijn. Daarom redeneert zo'n advies vanuit worst case scenario's. Het is een advies van de ene groep ambtenaren aan de andere. Daarin heeft de wijkagent de persoonlijke beleidsopvatting gegeven dat hij zelf een andere plek zou voorstellen. Een ambtenaar moet dit ook mogen. Dit moet hij gewoon kunnen zeggen. Het is ook niet zo dat aan de politie gevraagd wordt waar een monument neergezet moet worden. Een monument op een openbare plek levert altijd risico's voor de veiligheid op, bijvoorbeeld voor

vandalisme. Onlangs is er nog een stuk gestolen van het Nelson Mandelamonument. Dat is heel erg, maar je houdt hier ook zo veel mogelijk rekening mee. Zo heeft de gemeente in dit specifieke geval het ontwerp aangepast om zitten minder makkelijk te maken. De heuvel blijft ‘s avonds en ‘s nachts verlicht en het verbodsbord blijft staan. De gemeente doet ook nog andere zaken. Het is bekend dat er op de locatie gehangen wordt. Dit is geen breekpunt voor de gemeente, maar ze heeft wel gevraagd om hier rekening mee te houden bij de uitwerking van het monument, zodat de plek zo min mogelijk uitnodigt tot hangen en vandalisme. De traptreden van het monument zijn verkleind, zodat je wel goed naar boven kunt lopen, maar er minder prettig op kunt plaatsnemen. De kunstenaar gaat samen met enkele leden van de kunstwerkgroep het gesprek aan met de gebruikers van het park, vooral de jongeren, om hen te informeren over de komst van het monument en het belang ervan. De herdenking van 30 juni zal plaatsvinden bij het monument. Bij de organisatie zal ook rekening gehouden moeten worden met de plek van de herdenking. Er zijn vaker bijeenkomsten geweest op die locatie. De plek is op zichzelf groot genoeg. De viering op 1 juli zal voor het grootste deel plaatsvinden op het evenementenveld. Hiervoor moet jaarlijks een evenementenvergunning worden aangevraagd. Het monument wordt opgenomen in de gemeentelijke kunstcollectie en komt in beheer van Stadsbedrijven. Er is al een afspraak gemaakt met de jongerenorganisatie JoU, de politie, het parkbeheer, OOV, Beheer en de projectleider slavernijmonument om te kijken naar het beheer en het gebruik van het monument na oplevering. De gemeente houdt dus zeker de vinger aan de pols.
Er zijn ook dingen die de gemeente niet meeneemt in het definitieve ontwerp. Het kunstwerk blijft een plek waarop je zou kunnen zitten. Dat is een uitdrukkelijke wens van de kunstenaar, omdat het ook de bedoeling is dat mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dat traptreden zijn wel verkleind. De bereikbaarheid voor nood- en hulpdiensten is inderdaad niet ideaal. Tegelijkertijd is dit vaker het geval bij zaken die je in het park neerzet. In het veiligheidsadvies werd gesteld dat de locatie in beeld komt voor het houden van demonstraties door diverse groepen. Dit is niet de verwachting van de gemeente. Dit gebeurt ook niet in andere steden, bijvoorbeeld Rotterdam en Vlissingen, die een vergelijkbaar monument hebben. Inmiddels heeft ook de politie dit uitgezocht. Die is van mening dat er geen bevindingen zijn die leiden tot demonstraties naast een dergelijk monument.
Mevrouw Zwinkels vroeg waarom de wethouder dit zo kaal met de raad heeft gedeeld. Op zichzelf vroeg zij daar geen duiding of andere stukken bij. De wethouder heeft dit daarom achterwege gelaten. Ze weet ook niet precies wat er verwacht wordt. Wat de wethouder net heeft gezegd, had zij ook kunnen meesturen bij het Integraal Veiligheidsadvies. Dat had een hoop vragen kunnen voorkomen. Mevrouw Zwinkels gaf ook aan dat ze schrok van de inhoud van het advies. Dit is geen onbegrijpelijke reactie als je dit advies er zo los uittrekt, want dit advies beschrijft alle denkbare risico’s. Er zijn echter ook andere adviezen die het college allemaal tegen elkaar heeft afgewogen. De wethouder komt daarom tot een andere weging. Het advies geeft aandachtspunten mee, maar zegt niet dat het hier niet kan. Die aandachtspunten neemt de gemeente ook mee in de definitieve realisatie van het monument. Zo is er een mooi en bijzonder traject doorlopen in de voorbereiding van het monument. Dit is zelfs nog uitgebreider gedaan dan bij een normaal kunstwerk het geval is. Het is jammer dat niet iedereen blij is met de locatie, maar er is een keuze gemaakt en hier staat de wethouder voor.
Ook andere partijen hebben opmerkingen gemaakt. De heer Dekkers vroeg hoe de risico’s door de kunstwerkgroep en het college inhoudelijk zijn gewogen. Het college is van mening dat die aandachtspunten echt zorg verdienen en moeten worden verwerkt in het definitieve ontwerp en dat dit ook kan. Bij de presentatie van de schetsontwerpen is door de bewoners die daarbij waren aangegeven dat de heuvel een locatie was die druk gebruikt werd door jongeren. De komst van het

monument zorgt er niet voor dat de heuvel helemaal niet meer gebruikt kan worden. De kunstwerkgroep is ook op de hoogte van het feit dat het om een veelgebruikte en drukke plek gaat. De groep vindt dat juist waardevol, omdat daardoor interactie met de gebruikers van het park ontstaat en er een bredere groep, juist ook jongeren, betrokken kan worden bij het slavernijverleden en de doorwerking ervan.
De heer Dekkers vroeg om de tijdlijn. Begin november is er een aangepast ontwerp gemaakt. Eind november is er een gesprek geweest met de gebiedsmanager veiligheid. Bij het collegebesluit zijn vervolgens de belangrijkste punten meegenomen. Daarna zijn er nog aanvullende aanpassingen gemaild in het advies van de politie, dus op tijd voor het definitieve ontwerp.
De heer Dekkers vroeg ook of het monument kan bijdragen aan de veiligheid. De kunstenaar gaat samen met de kunstwerkgroep het gesprek aan met de gebruikers van het park om hen te informeren. Ook bij de jaarlijkse herdenking en viering wordt het onderwerp slavernijverleden voor veel Utrechters tastbaarder. Stichting Keti Koti organiseert meerdere activiteiten voor jong en oud in de herdenkingsmaand en wil daar inderdaad scholen uit de wijk bij betrekken. De wethouder hoopt van harte dat dat bijdraagt aan de veiligheid en dat het daarmee een park voor alle Utrechters wordt, maar kan niet zeggen dat het zeker zo zal gaan. De wethouder heeft al aangegeven welke maatregelen zij zal nemen naar aanleiding van het IVA en ook hoe JoU en omwonenden daarbij worden betrokken. Daarover is al een afspraak gemaakt en de gemeente zal de vinger aan de pols houden. In de beheergroepen worden overlastmeldingen en ontwikkelingen in het park besproken. De wethouder heeft gesproken op het duiden van het IVA.
GroenLinks vroeg of het lukt om het monument op Keti Koti te onthullen. De wethouder antwoordt dat dat zal lukken.
Volt en de VVD vroegen waar het niet goed is gegaan waardoor de raad geen raadsvoorstel heeft ontvangen. Na de vaststelling van de motie op 9 juli is de raad op twee momenten geïnformeerd over de voortgang. In juni 2021 is de antidiscriminatie-agenda vastgesteld. Daarin staat dat de gemeente samen met betrokkenen bij de Utrechtse Keti Kotiviering naar aanleiding van de motie Slavernijverledenmonument gaat werken aan de realisatie van dat monument en dat het onthuld zal worden bij de herdenking en viering in 2023. In de raadsbrief van februari 2022 heeft de wethouder de raad ook geïnformeerd. Ook in de commissie werd gevraagd of het niet een apart raadsvoorstel had moeten zijn. De wethouder heeft toen geantwoord dat zij de motie zo niet had opgevat. Haar werd toen ook duidelijk dat een aantal fracties dit wel zo had gewild. Hierop heeft de wethouder aangegeven spijt te hebben dat het niet op die manier is gebeurd.
Volt vroeg hoe de wethouder naar het veiligheidsadvies kijkt. Hier heeft de wethouder al het een en ander over gezegd. De bereikbaarheid voor nood- en hulpdiensten is inderdaad niet ideaal, maar de politie zal er sowieso altijd op tijd zijn. Dat betekent ook dat de locatie in de reguliere fietsronde wordt meegenomen. Dat is nu ook al het geval. Het hangen wordt ontmoedigd. Op de bult verwacht de gemeente weinig overlast, omdat hier feitelijk weinig verandert.
De wethouder meent hiermee ook de vragen van andere fracties, onder andere de PvdD en EenUtrecht, te hebben beantwoord.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) had nog een vraag gesteld over het moment waarop de informatie werd gedeeld. Ze gaf aan dat de brief met het advies werd gedateerd op 6 december. Ze begrijpt dus niet waarom de raad dit niet eerder heeft gekregen. Kan de wethouder hierop reflecteren?

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat dit een ambtelijk advies is. Het college heeft bijvoorbeeld ook een ambtelijk advies over bodem gekregen en allerlei andere aspecten. Al die

adviezen heeft het college gewogen en dit heeft uiteindelijk tot het besluit geleid. Daarom heeft de wethouder dit ene advies er niet apart uitgetrokken en met de raad gedeeld.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is benieuwd waarom de wethouder de inschatting heeft gemaakt om die stukken niet te delen. Er waren schriftelijke vragen gesteld over eventuele zorgen en criteria. De raad heeft bijvoorbeeld de scoretabel uiteindelijk niet gezien. De raad heeft geen overzicht gekregen van die afweging. Hoe kijkt de wethouder daarop terug?

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat zij wel degelijk de punten uit het Integraal Veiligheidsadvies met de raad heeft gedeeld. In de commissie is zij wel ingegaan op bijvoorbeeld de verlichting en een verbodsbord. Dit was een advies dat ambtenaren vanuit hun expertise gaven aan de ambtenaren die hiermee bezig zijn. Uiteindelijk komt dat met de afweging van alle belangen bij de wethouder terecht en zij neemt daar dan een besluit over.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of de wethouder vindt dat zij de raad voldoende heeft meegenomen in de afweging.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat zij vindt van wel. Zij heeft de punten uit het Integraal Veiligheidsadvies wel degelijk genoemd, ook in de commissie. Als mevrouw Zwinkels vindt dat dit apart had moeten worden benoemd, hadden ook alle andere adviezen gedeeld moeten worden. De raad heeft het college ook aangenomen om goede afwegingen te maken en ervoor te zorgen dat er uiteindelijk een integraal stuk ligt. Dat heeft het college hier gedaan.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt waarom het college eigenlijk niet alle adviezen gewoon deelt.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat er heel veel stukken in zo'n traject gedeeld worden. Dan krijgt de raad een enorme stapel en de wethouder vraagt zich af of de raad dat moet willen. Dit zijn ambtelijke interne stukken die het college gebruikt om een besluit te nemen.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt waarom het college dat niet zou doen. De raadsleden kunnen zelf wel bepalen wat ze wel en niet willen lezen. Er is een informatierecht naar raadsleden toe. De heer Bosch verzoekt de wethouder om dat voortaan wel te doen.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) merkt, met betrekking tot het informatierecht, op dat mevrouw Zwinkels vroeg naar het Integraal Veiligheidsadvies. De wethouder heeft zich geen moment afgevraagd of dat wel kon en heeft toen meteen in de commissie gezegd dat zij dit zou krijgen.

De heer **Bosch** (PVV) merkt op dat de politie niet zomaar ambtenaren zijn.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat het inderdaad een belangrijk advies is. Daarom is dit ook serieus genomen. In de uitwerking van het monument is dit ook serieus opgepakt.

De heer **De Pagter** (VVD) stelt dat deze wethouder in het verleden heel actief is geweest met de Wet open overheid. Is dit geen voorbeeld van een stuk dat actief openbaar had kunnen worden gemaakt met alle adviezen die eronder hangen?

Mevrouw **Voortman** (wethouder) stelt de wedervraag of dan ook een stuk over bodem of ecologie openbaar had moeten worden gemaakt. Waar begint en waar eindigt dit dan? De wethouder denkt niet dat dit per definitie actief openbaar gemaakt had moeten worden.

De heer **De Pagter** (VVD) stelt dat het er juist om gaat dat de overheid dit niet bepaalt bij een open overheid. Raadsleden en mensen in de stad kunnen dan zien hoe alle besluitvorming precies heeft plaatsgevonden. Dit wil de heer De Pagter aan de wethouder meegeven.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) antwoordt dat het college dan altijd bij alles alle onderliggende stukken openbaar zou moeten maken.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) merkt op dat er geen specifieke vragen aan haar zijn gesteld. De wethouder is inhoudelijk ingegaan op het Integraal Veiligheidsadvies en hoe dit gewogen is. De burgemeester wil twee dingen zeggen.
Allereerst wil zij iets zeggen over de aard van het debat. Daar wordt nu niet over gesproken en soms is het goed om dingen met elkaar beet te pakken. De burgemeester ziet dat de inbreng van de raad er niet op gericht is dit monument er niet te laten komen. Het is belangrijk om dit te beseffen bij hoe de raadsleden naar elkaar kijken. Een raadslid kan ook zorgen hebben en die uiten, juist omdat je het belangrijk vindt dat iets wel goed terechtkomt. Daarom is het belangrijk om over en weer begrip te tonen voor de emotie. Tegelijkertijd hebben sommige mensen al heel lang gewacht op dit monument. Sommigen van hen zitten nu in de zaal. Zij hebben hier heel veel betrokkenheid bij en geloven heel erg in dit idee. Zij vragen zich bij kritische vragen af het monument er dan wel komt. Die twee emoties zijn allebei waar. De burgemeester hoopt van harte dat het lukt, misschien niet vanavond, maar wel in de loop van de komende dagen en weken, om elkaar een beetje beet te pakken. Iedereen vindt het belangrijk dat dit monument tot stand komt. Het is oké om vragen te hebben over het proces, over de adviezen, over de weging en of dit betekent dat het uiteindelijk ook goed komt. Dit monument is namelijk niet voor even. Dit monument is voor altijd. Er gebeuren allerlei dingen rondom die niet per se leuk zijn. Er zal op gezeten worden, ook al is aan de kunstenaar gevraagd dit niet zo aantrekkelijk te maken. Er wordt nu in de buurt al rondgehangen door jongeren, maar dat doen ze ook op andere plekken binnen en buiten het park. Voor de nood- en hulpdiensten is het niet altijd even makkelijk bereikbaar, maar dat geldt eigenlijk voor elke plek in elk park. Al die issues in dat advies zijn stuk voor stuk gewogen. De wethouder hoopt dat de raad ondanks de kritische inbreng over de aanloop en het proces ook ziet dat de wethouder en het college al die elementen wegen. Dit moet de raad blijven volgen. Dat zal de burgemeester ook doen vanuit haar verantwoordelijkheid. Er is geen signaal gekomen dat het hier absoluut niet mag. Normaal wordt er nooit een integraal veiligheidsadvies gevraagd over kunstwerken. Daar is nauwelijks ervaring mee. Hier is het gebeurd omdat het college bij dit ontwerp en de locatiekeuze dacht dat dit wel goed geregeld moest worden. Dat wordt vervolgens dan ook belegd. Het is belangrijk om dat te zeggen. De burgemeester heeft veel contact met de politie, maar die gaat niet over een locatiekeuze. De politie geeft adviezen over hoe een monument op zo'n plek eruitziet en wat eventuele risicoscenario's zijn. De afweging is uiteindelijk aan de raad. De veiligheid is belangrijk. Die moet goed gewogen worden. De raad heeft er recht op om te horen hoe dat gebeurd is. Het college heeft dat gewetensvol gedaan, maar de raad heeft er recht op kritiek te hebben. De burgemeester hoopt ook dat men begrijpt dat de komst van zo'n monument van grote betekenis is en dat de mensen die daar vragen bij stellen niet per definitie de mensen zijn die het monument niet willen. Je kunt ook vragen stellen vanuit betrokkenheid, dat je het wel wilt, maar op een goede plek.

Als men zo met elkaar omgaat en op zoek gaat naar het goede in elkaar, dan heeft men toch nog een mooie avond. Daar hoopt de burgemeester op.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) verzoekt om een schorsing van vijf minuten om zich met zijn fractie te beraden over welke conclusies hij wil trekken uit het debat.

De **voorzitter** schorst hierop de vergadering.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft een punt van orde. Hij vindt het niet goed wanneer een raadslid een ander raadslid indirect het verwijt maakt koloniaal te handelen omdat dat raadslid het plaatsen van het slavernijmonument agendeert en daar kritische vragen over stelt. Daar staat dat monument zelf niet voor. Dat moet men hier niet doen. Hij zou het het mooiste vinden wanneer dat raadslid dat beeld hier zou willen corrigeren.

De **voorzitter** vindt het dubieus of dit een ordepunt is. Hij proeft er iets anders in en vindt het geen goed idee om nu, na het debat, dit soort dingen publiekelijk te doen. Hij vraagt aan de heer Dekkers wat er uit de schorsing is gekomen.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) vindt dat er een goed debat is gevoerd in de commissie en in de raad. Hij wil aansluiten bij de woorden en de toon van de burgemeester. Men vindt het raadsbreed belangrijk dat er een mooi monument komt op een waardige en veilige plek die recht doet aan wat er moet gebeuren: het herdenken van het slavernijverleden en daarover reflecteren. Tegelijkertijd moet er recht gedaan worden aan geuite zorgen over veiligheid en overlast. Daarom dient de heer Dekkers motie 45 (Een waardige en veilige plek voor het monument slavernijverleden bij de bult in het Griftpark) in, mede namens de fracties van BIJ1 en DENK. Hierin wordt uitgesproken dat de raad de voorkeur voor de locatie bij de bult in het Griftpark ondersteunt en wordt het college opgedragen om samen met andere betrokkenen maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat dit een waardige en veilige plek voor ontmoeting, herinnering en overdenking van het slavernijverleden wordt.

De heer **Bosch** (PVV) merkt op dat er al een paar keer ‘raadsbreed’ gezegd is, maar dat de PVV het niet steunt dat er überhaupt een slavernijmonument komt.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vertelt dat de beantwoording van de wethouder de fractie van het CDA niet overtuigd heeft. Ze blijft erbij dat het proces niet goed is verlopen en de raad onvoldoende in positie is gebracht. Door de grote haast is de raad te laat geïnformeerd. De fractie betreurt het handelen van de wethouder ten zeerste.

Mevrouw **Stylianou** (D66) steunt de zojuist ingediende motie en had haar ook graag ondertekend.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) weet dat er meer partijen zijn die deze motie steunen, maar had net even niet gecheckt wie er allemaal waren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) steunt de motie van harte, maar onderschrijft ook de zojuist uitgesproken kritische noot van het CDA.

De **voorzitter** rondt dit agendapunt af en meldt dat er later over de motie gestemd zal worden. Hij

geeft het woord aan de heer Sungur voor een ordevoorstel.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt of de wethouder niet moet reageren op de motie.

De **voorzitter** antwoordt dat dit inderdaad het geval is en geeft het woord aan de wethouder.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) merkt op dat het een spreekt-uit-motie is, waarbij het oordeel aan de raad is. Daarnaast heeft het college de locatie al gekozen. Daarom dacht zij dat het niet nodig was om te reageren. Ze laat het oordeel aan de raad. Op de maatregelen is zij al uitgebreid ingegaan. Dit zal het college sowieso doen.

De **voorzitter** stelt voor om nu verder te gaan met de voorstellen met een fatale datum, te weten de agendapunten 14, 15, 17, 20 na en 21. Mocht er dan nog tijd over zijn, zullen de agendapunten 13, 16 en 18 behandeld worden.

De heer **Koning** (D66) vindt het belangrijk ook agendapunt 18 te behandelen.

De **voorzitter** antwoordt dat dat niet fataal is, maar dat het wel gewenst is om dat te behandelen. Verschillende partijen hebben verschillende wensen. Daarom heeft hij deze volgorde voorgesteld. Hij constateert dat de raad daarmee akkoord is en stelt vervolgens aan de orde:

14. Debat Uitspraak rechtbank online gebiedsverbod.

De heer **Koning** (D66) stelt dat hij er in de commissie stevig in is gegaan. D66 heeft een sterke mening over hoe er omgegaan dient te worden met grondrechten. De gemeente heeft die te respecteren. De fractie vindt dat er te ver is gegaan met de inzet van een middel dat onvoldoende juridisch kon worden onderbouwd. Dat debat is geweest. In dit debat wil de heer Koning vooruitkijken. Online opruiing is een probleem. Dat is het al lang. Daardoor weten gemeenten en burgemeesters niet waar ze aan toe zijn en grijpen ze uit wanhoop naar middelen die juridisch onvoldoende solide blijken te zijn. Er is landelijke wetgeving nodig. De minister en de Kamer draaien daar al te lang omheen. Een gebrek aan handelingsperspectief bij dreigende ordeverstoringen is het gezamenlijke probleem dat de raad hier ziet. Tegelijkertijd staan de burgemeesters nu niet machteloos. In de driehoek werkt de burgemeester van Utrecht samen met het OM en de politie. In geval van online opruiing met risico op verstoring van de openbare orde moet er sneller geschakeld worden in de driehoek, zodat de officier van justitie en de rechter-commissaris snel tot de inzet van strafrecht kunnen komen.
D66 ondersteunt de motie die DENK straks indient, omdat de fractie duidelijk wil maken waar ze staat. Ze pleit ervoor dat het college afziet van een hoger beroep in de zaak die tegen de gemeente is aangespannen. De gemeente moet niet koste wat kost doorprocederen vanuit de wetenschap dat een hoger beroep geen oplossing biedt. Daarnaast dient de heer Koning motie 46 (Stevige lobby) in, mede namens de fracties van GroenLinks, DENK, ChristenUnie en PVV. Hierin wordt het college verzocht om een stevige lobby te voeren, samen met andere gemeenten, om de minister en de Tweede Kamer te bewegen tot wetgeving waarmee online opruiing adequaat wordt aangepakt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) stelt dat deze lobby al bezig is en vraagt wat deze motie hieraan toevoegt.

De heer **Koning** (D66) heeft gemeend er goed aan te doen deze motie hier wel op deze wijze neer te leggen, omdat de motie meer is dan alleen de uitspraak in het dictum. Het gaat ook om de overwegingen en constateringen die erin staan. Het was ook een wens om na het debat te kijken waar een common ground is. D66 heeft hier een stevige opvattingen over en is er stevig ingegaan, maar denkt ook dat er in de raad een stuk gemeenschappelijke opvatting te vinden is en dit wil de heer Koning tot uitdrukking brengen in deze motie.

De heer **Van Heuven** (PvdD) constateert dat D66 er met gestrekt been in ging de commissie. Dan vindt hij deze motie een beetje slap en ook makkelijk, omdat er al een lobby gaande is. Daar moet de burgemeester vooral mee doorgaan. Was deze motie niet sterker geweest als er in plaats van “verzoekt het college” “de raad spreekt uit” had gestaan? Daarmee zou ook duidelijk worden dat de raad dit wil in plaats van dat aan de burgemeester wordt verzocht om dit over te nemen. Dit laatste proeft de heer Van Heuven hier namelijk in. Hij is overigens wel enthousiast over deze motie, want wie zou hier niet enthousiast over zijn.

De heer **Koning** (D66) vindt het fijn om dat laatste te horen. Als de motie wordt aangenomen, wordt de burgemeester inderdaad ergens om verzocht, maar dit geeft ook aan dat de raad dat vindt. Zo heeft de heer Koning deze motie bedoeld.

De heer **Sungur** (DENK) dient motie 47 (Geen hoger beroep) in, mede namens de fracties van D66 en BIJ1. Hierin wordt het college opgedragen om niet in hoger beroep te gaan in deze zaak.

De heer **Van Steeg** (CDA) stelt dat de burgemeester in de stad verantwoordelijk is voor de openbare orde. De raad is in de positie om haar handelen te controleren. In een tijd van digitalisering is zichtbaar dat online uitingen direct kunnen leiden tot aantasting van de openbare orde in Utrecht. Optreden hiertegen is nu nog pionierswerk waarover rechters zich de komende jaren nog zullen buigen. Het CDA vindt het goed dat de burgemeester initiatief neemt op dit onderwerp. De fractie vindt, met een groot aantal andere fracties, dat de burgemeester in positie moet blijven en de raad haar daarop moet kunnen controleren om geloofwaardig de openbare orde te kunnen handhaven. Daarom dient de heer Van Steeg motie 48 (Blijf zoeken naar mogelijkheden om online in te kunnen grijpen) in, mede namens de fracties van Stadsbelang Utrecht, ChristenUnie, Utrecht Solidair, Partij voor de Dieren, Student & Starter, Volt, VVD en PvdA. Hierin wordt het college opgedragen om te blijven zoeken naar mogelijkheden voor de burgemeester om lokaal op te kunnen treden waar online uitingen de openbare orde in Utrecht raken en zich sterk te blijven maken voor een helder juridisch kader en lokale regelgeving, in overleg met de raad, waar nodig te wijzigen, zodanig dat deze ook ruimte biedt om in te grijpen bij online uitingen die de openbare orde in Utrecht bedreigen.

De heer **Koning** (D66) vindt het onduidelijk of de burgemeester volgens deze motie nou ook een poging zou moeten doen om verdere jurisprudentie uit te lokken door opnieuw online gebiedsverboden op te leggen.

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat hierover in de commissie is gesproken en dat de rechter duidelijk is geweest over de stap die de burgemeester nu heeft gezet. Er zijn echter ook andere burgemeesters die andere opties aan het verkennen zijn. De heer Van Steeg zou de burgemeester zeker niet willen zeggen dat zij dit niet zou moeten doen. De opties die er zijn moeten, zoals ook in

het dictum staat, zeker onderzocht worden.

De heer **Koning** (D66) vraagt of het CDA het met hem eens is dat dit nooit in zou mogen gaan tegen de grondrechten van burgers.

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat het niet in mag gaan tegen de grondrechten van burgers. Aan de andere kant is zichtbaar dat de digitale ontwikkeling leidt tot directe ordeverstoring. De rechter heeft nu gezegd dat deze APV niet geschikt is. Daar heeft men het mee te doen en dus moet er gekeken worden hoe het wel gedaan kan worden. Het uitgangspunt is uiteraard dat het niet tegen grondrechten in mag gaan.

De heer **Koning** (D66) vindt het goed om dit te horen. Hij denkt namelijk dat er dan met de bestaande wetgeving weinig mogelijk is om iets te doen of iets te proberen. Hiermee complimenteert de heer de Koning het CDA.

De heer **Van Steeg** (CDA) neemt de complimenten graag aan, maar stelt dat men, juist gezien de digitale ontwikkelingen, niet bang moet zijn om te kijken wat er wel kan. Men moet niet stilstaan, maar kijken wat er wel kan, ook op gemeentelijk niveau. Dat spreekt deze motie uit.

De heer **Sungur** (DENK) hoorde de heer Van Steeg zeggen dat de burgemeester kan doen wat andere burgemeesters aan het beproeven zijn. Is het niet verstandiger om af te wachten of dat ook legitiem is?

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat er verschillende opties zijn en dat hij ze niet allemaal kent. Als er nog andere opties zijn, zou hij toch echt willen kijken of dat ook mogelijkheden zijn. Zijn oproep is om die mogelijkheden te gebruiken en ook landelijk te kijken. De mogelijkheden die er zijn moeten benut worden. De raad moet in positie blijven om de burgemeester te controleren bij de aanpak van de openbare orde.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vraagt of de heer Van Steeg het met hem eens is dat de burgemeester en het college best eens op de fine line mogen blijven lopen om te bekijken wat de grens is van wat toelaatbaar en uitvoerbaar is.

De heer **Van Steeg** (CDA) ziet digitale ontwikkelingen impact hebben op de openbare orde in Utrecht. Dat betekent dat je moed nodig hebt om te bekijken wat er wel kan. Dat wil hij met deze motie zeggen.

De heer **Sungur** (DENK) stelt dat er niet alleen moed nodig is, maar dat er ook een gerechtvaardigd belang moet zijn en dat er ook een beginsel nodig is. Dat zijn de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Is het CDA het daarmee eens?

De heer **Van Steeg** (CDA) is het daar absoluut mee eens, maar vraagt aan de burgemeester om ook te zorgen voor de openbare orde. Dat zal ook voor de heer Sungur een argument zijn. De burgemeester moet ingrijpen waar dat nodig is. Digitale ontwikkelingen hebben, zoals de heer Sungur ook zal erkennen, direct impact op de openbare orde in Utrecht. Daar is op dit moment nog geen kader voor. De uitspraak van de rechter is duidelijk, dus moet er bekeken worden wat er wel kan. De wetgeving

is daar niet op toegesneden, dus moet er bekeken worden wat er kan op gemeentelijk en landelijk niveau.

De heer **Bosch** (PVV) vraagt wat de grens is van verkeerde online uitingen. Hij zag gisteren iemand op Twitter oproepen om het kunstwerk van Maarten Baas op de bibliotheek in de fik te steken. Moet dat ook aangepakt worden wat de heer Van Steeg betreft?

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat het hier echt over de openbare orde gaat. Er is een aantal voorbeelden geweest dat aanleiding gaf tot ingrijpen. Dit is echter ook een kwestie van zoeken. Wat kan er wel en wat kan er niet? Daarnaast vraagt deze motie niet voor niets om het te bespreken met de raad. De raad kijkt mee en geeft hier geen vrijbrief. De raad wil weten wat er gaat gebeuren en is er dus ook zelf bij.

De heer **Van Heuven** (PvdD) wil graag dat de burgemeester, wat betreft online gebiedsverboden, eigen Utrechtse instrumenten inzet. Daarom heeft hij ook de motie van het CDA ondertekend als tweede indiener. Hij heeft zich na het commissiedebat wat verder verdiept in het onderwerp. Hij is niet een enorm voorstander van het in hoger beroep gaan, maar is ook niet per se tegen. De fractie begrijpt de overwegingen om het wel te doen en is het daarom ook niet eens met de motie van DENK en D66.

De heer **De Pagter** (VVD) vervangt zijn collega Meerding. Er is een lang debat in de commissie geweest. De VVD doet al sinds de zomer van 2020 voorstellen om online opruiing tegen te gaan. De fractie vond het van lef getuigen dat de burgemeester dit instrument heeft toegepast. De burgemeester moet ruimte houden om dit lokaal te blijven proberen. De VVD doet ook landelijk van alles om wetswijzigingen te bewerkstelligen, maar hier moet de gemeente niet op wachten. Ze moet actief blijven opereren. De burgemeester kan op steun van de VVD rekenen.

De heer **Maas** (Volt) zal het commissiedebat niet herhalen. Volt steunt de motie van D66, omdat de Tweede Kamer en het ministerie al lang bezig hadden moeten zijn. De fractie steunt ook de motie van het CDA van harte. Volt steunt de burgemeester van harte in het zoeken naar jurisprudentie in dezen. In Den Haag is men nog niet begonnen, dus het gaat nog jaren duren voor er een wet komt. Een hoger beroep is dus een uitstekend middel om te proberen hier duidelijkheid in te krijgen.

Mevrouw **Fattal** (GroenLinks) maakt zich ook ontzettend zorgen dat op de online omgeving, zeker op het gebied van bestuursrecht, op veel manieren geen toezicht kan worden gehouden. Daarom steunt GroenLinks de motie van D66 om landelijk te gaan lobbyen voor deugdelijke wetgeving. Die ontbreekt nu. GroenLinks wil nog niet vooruitlopen op zaken en wacht liever het hoger beroep af voor de gemeente gaat zoeken naar mogelijkheden om het op een andere manier te proberen. De fractie is benieuwd naar de uitspraak van de hogere rechter.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vindt dat er een goed debat is geweest over de rechtszaak over het online gebiedsverbod. Wat betreft de bevoegdheden van de burgemeester blijft de ChristenUnie bij haar standpunt. De burgemeester is verantwoordelijk voor de orde in de stad, maar kan die verantwoordelijkheid alleen goed uitvoeren als ze daar ook instrumenten voor heeft. In een veranderende samenleving is het goed als die instrumenten mee veranderen. Dat betekent niet dat het mandaat van de burgemeester vergroot wordt, maar dat het herijkt wordt. Een wijziging in de

landelijke wetgeving is hiervoor wenselijk. De ChristenUnie is hierom voorstander van een lobby naar het Rijk. In afwachting van deze wetgeving moet lokaal handelingsperspectief gecreëerd worden voor de burgemeester. Daarom steunt de fractie de motie van D66 voor het verstevigen van de lobby en de motie van het CDA om te blijven zoeken naar mogelijkheden om online in te kunnen grijpen.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) vond het debat in de commissie inderdaad stevig. Zij heeft daar toen ook iets over gezegd. Ze waardeert het dat de heer Koning nu op zoek is naar common ground. Dat is inderdaad belangrijk. Men leeft in een tijd van grote veranderingen, waarbij de digitale wereld en de fysieke wereld steeds meer overlap kennen en voor een heleboel mensen al niet meer te onderscheiden zijn. In die wereld wordt de burgemeester samen met haar collega-burgemeesters geacht de openbare orde en de veiligheid te handhaven. Men is het erover eens dat er landelijke wetgeving nodig is als basis voor het handelen op dit terrein. Dat kwam in een eerdere uitspraak naar voren. Dat geeft ook rechtszekerheid, niet alleen voor mensen die te maken krijgen met een burgemeester die orde handhaaft, maar ook voor een burgemeester zelf. Daarom kan de burgemeester motie 46 aan het oordeel van de raad overlaten. De stevige lobby was al begonnen, maar de burgemeester is het met de heer Koning eens dat hiermee de raad zelf ook een uitspraak doet over haar positie in dit debat. Dat helpt wanneer de burgemeester straks bij de rondetafelconferentie, op initiatief van onder anderen mevrouw Rajkowski en mevrouw Dekker, mag verschijnen om hier het een en ander over te zeggen. De burgemeester laat het oordeel dus aan de raad, maar met een positieve ondergrond.
Motie 47, waar de raad uiteraard zelf over moet beslissen, krijgt geen positief advies van de burgemeester. Ze ziet er namelijk een tegenstrijdigheid in met motie 46. In het commissiedebat heeft ze proberen uit te leggen dat het ook voor de wetgever van het grootste belang is dat er tot en met de hoogste rechter jurisprudentie ligt. In deze motie wordt opgeroepen om halverwege te stoppen. Dan komt die jurisprudentie er dus niet op voorhand. Die heeft de wetgever nodig om te beslissen op welke wijze hij de wet wil wijzigen. De burgemeester vindt het in die zin onlogisch, zegt zij tegen onder andere de heer Sungur, om als voorstander van wetgeving toch een stokje tussen de spaken te steken om daar verder toe te komen.

De heer **Sungur** (DENK) vindt het niet zo tegenstrijdig, omdat de uitspraak van de rechter zo duidelijk is geweest dat er geen uitspraak van de hogere rechter nodig is om aan een wet te knutselen. De heer Sungur is er heilig van overtuigd dat de gemeente ook in hoger beroep de rechtszaak niet zal winnen en dat dat niet tot heel nieuwe inzichten zal leiden. Juristen hadden dit aan de voorkant al voorspeld. In de commissie had DENK ook al uitgesproken dit besluit te verwachten. Dit is toereikend. In die zin ziet de heer Sungur die tegenstrijdigheid niet. Hoe kijkt de burgemeester daartegenaan?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) heeft dat geloof in die zin niet. Ook al is een uitkomst voorspelbaar aan de voorkant, die uitkomst moet wel als een belangrijk feit worden meegenomen. Zolang die uitkomst er niet is, heb je alleen het oordeel van een lagere rechter. In Almelo is bijvoorbeeld de APV gewijzigd, voordat op basis daarvan een online gebiedsverbod is vastgesteld. Als dat bij een lagere rechter wel wordt goedgekeurd, dan blijft nog onduidelijk waar precies de grens ligt. Voor de rechtszekerheid, en daarmee ook voor de wetgever, is het van belang om dat eindoordeel te hebben. Dat is nou eenmaal hoe jurisprudentie doorgaans gebruikt wordt bij het tot stand komen van wetgeving. Dat is niet de opvatting van de burgemeester, maar dat is hoe het werkt.

De heer **Sungur** (DENK) stelt dat de burgemeester nu doet alsof er onder elke wet die wordt gemaakt altijd een uitspraak ligt van de hogere rechter. Dat is gewoon niet zo. In het geval van Almelo of welke stad dan ook kan het best zijn dat het in die situatie goed zou zijn om naar de hogere rechter te gaan. Dat had in het geval van Utrecht ook gekund, maar het is op dit moment zo duidelijk dat dat helemaal geen zin heeft. Daarom zegt de heer Sungur tegen de burgemeester dat er niet altijd een uitspraak van de hogere rechter nodig is om tot wetgeving te komen. Dat is ook in dit geval niet zo.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) bevestigt dat dat inderdaad niet altijd nodig is, maar hier is er onduidelijkheid over hoe het precies zit bij de verschillende kanten van het recht. In deze casus is in het strafrecht de handeling strafbaar gebleken en bij de bestuursrechter niet. Dat alleen al geeft ruis op de lijn. In deze situatie wil men snel tot wetgeving komen. De heer Koning heeft al laten blijken dat hij trappelt van ongeduld. Dan helpt het om vanuit de rechtspraak, tot en met de hoogste rechter, duidelijkheid te hebben. De burgemeester is het dus niet eens met de heer Sungur.

De heer **Sungur** (DENK) hoort de burgemeester zeggen dat er in het strafrecht een veroordeling was en dat de gemeente ongelijk kreeg bij de bestuursrechter en dat dit een bepaalde ruis creëert. De heer Sungur denkt dat dit juist de boel verheldert. Dit laat zien dat het strafrecht in dit geval toereikend was en de gemeente in eerste instantie altijd de weg van het strafrecht moet willen behandelen. Het had veel meer effect gehad als er een politieagent langs was gegaan en had gezegd: je krijgt een rechtszaak aan je broek en als je het nog een keer doet, ga je misschien wel de cel in. Nu is er een brief gestuurd met: als je het nog een keer doet, krijg je een geldboete.

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat de route van het strafrecht doorgaans vrij complex is. De burgemeester heeft direct in de driehoek gehandeld. Op basis daarvan is de hoofdofficier meteen aan de slag gaan. Dat heeft uiteindelijk ook tot die veroordeling geleid. Dat neemt niet weg dat de route van het strafrecht doorgaans pas achteraf tot effect leidt. Dan ligt de straat al in puin. Dit wilde de burgemeester juist voorkomen. Daar gaat dit over. Daar gaat dit debat ook over. Dat gaat over het voorkomen van geweld.
Het oordeel over motie 48 van de heer Van Steeg cum suis laat de burgemeester aan de raad, maar met een zeer positieve aanbeveling. Ze bedankt de heer Van Steeg dat hij de ruimte wil geven. Als deze motie wordt aangenomen, roept de burgemeester ertoe op om samen op te trekken. Ze zal geen stap verzetten dan nadat zij hier de raad over verwittigt. Het is een fine line, waar je niet te vaak vanaf moet donderen, maar je plukt wel vaak de mooiste bloemen langs de kant van het ravijn. Tot slot bedankt de burgemeester de raad voor haar inbreng.

De heer **Koning** (D66) interpreteert de laatste opmerking van de burgemeester als dat er niet nog een keer een online gebiedsverbod wordt opgelegd op juridisch zeer discutabele gronden. Klopt dat?

Mevrouw **Dijksma** (burgemeester) antwoordt dat het debat hier precies over gaat. Zij interpreteert de motie van de heer Van Steeg net iets anders. De heer Van Steeg heeft in antwoord op een vraag van de heer Koning gezegd dat er niet op voorhand grondrechten aangepast moeten worden. Tegelijkertijd is dit, zoals ook te zien was in deze casus, een balanceeract tussen het oude en eventuele nieuwe recht. De heer Koning interpreteert de motie van de heer Van Steeg als: ga toch maar op je handen zitten. Dit zou de burgemeester niet zo willen uitleggen. Zij interpreteert haar als dat er ruimte moet worden gezocht daar waar er eventuele andere succesvolle opties gloren. Dan

komt de burgemeester hiermee naar de raad. Dan mag de raad afwegen of ze dat een verstandige zet vindt. Dat betekent niet dat de burgemeester nooit meer iets kan voorleggen. De bedoeling van een deel van de raad, dat de motie van de heer Van Steeg indient, is dat de burgemeester wel op zoek blijft. De heer Van Heuven heeft dat ook zo in het commissiedebat gezegd. Verschillende raadsleden hebben dat ook aan de burgemeester gevraagd.

De **voorzitter** meldt dat er straks over de moties gestemd zal worden. Daarop schorst hij de vergadering.

(Bij hervatting van de vergadering heeft de heer Zwanenberg het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan mevrouw Dijksma.)

De **voorzitter** heropent de vergadering. Zij heeft twee mededelingen. De eerste is dat mevrouw Al-Saqaff ziek naar huis is gegaan. De tweede is dat de agenderende partijen hebben laten weten dat agendapunt 13 (Debat Actieplan Straatintimidatie) definitief naar een volgende raadsvergadering gaat.

15. Initiatiefvoorstel Niet versneld betaald parkeren.

De **voorzitter** constateert dat de heer Sungur afziet van een bijdrage en geeft het woord aan de heer De Pagter.

De heer **De Pagter** (VVD) vindt het altijd te prijzen wanneer iemand een initiatiefvoorstel indient. De VVD zal instemmen met dit initiatiefvoorstel.

De **voorzitter** deelt mee dat de heer Sungur haar heeft verzocht om over dit initiatiefvoorstel hoofdelijk te stemmen. Dat betekent dat de griffier straks de namen van alle aanwezigen zal oplezen. De raadsleden stemmen met de woorden “voor” of “tegen” zonder enige toevoeging. Voor de volgorde wordt gebruikgemaakt van de presentielijst. De stemming begint bij het door loting aangewezen raadslid. De voorzitter geeft het woord aan de heer Bos voor een punt van orde.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) zou een welluidende stemverklaring willen laten horen. Hij vraagt aan de voorzitter of daar ruimte voor is.

De **voorzitter** geeft hem daar nu de ruimte voor.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) is heel blij dat de heer Sungur dit initiatief neemt. Hij kan met veel overtuiging en enthousiasme dit initiatiefvoorstel steunen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) heeft twee punten van orde. Ten eerste is hij verbaasd dat een hoofdelijke stemming nog bestaat nu iedereen een apparaat heeft met een naam en een stem erachter. Eerder mocht hij namelijk geen hoofdelijke stemming aanvragen om die reden. Ten tweede doet hij een collegiaal beroep op de andere raadsleden om niet, zo vlak voor de verkiezingen, heel flauwe filmpjes te maken met wie ertegen stemmen. Hij kent de heer Sungur als iemand die dat nooit doet.

De heer **Van Steeg** (CDA) heeft een stemverklaring. Hij dankt de heer Sungur voor zijn initiatief. In het debat heeft hij gezegd dat betaald parkeren een middel kan zijn om tot een stad op mensenmaat te komen. Hij kijkt er dus iets anders tegenaan dan DENK. Desondanks is de fractie zeer tegen de voorstellen van het college en vindt het dit een echt verkeerde stap. Daarom zal het CDA voor dit voorstel stemmen.

De heer **Bosch** (PVV) heeft ook een stemverklaring. De PVV en DENK zijn niet vaak broeders, maar in dit geval wel. De heer Bosch steunt dit voorstel van harte en dankt de heer Sungur voor zijn inspanningen. De PVV stemt dus van harte voor.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft ook een stemverklaring. Hij vindt het voorstel in principe sympathiek. Hij snapt de reden en de bedoeling erachter. De bedoeling, om een grote groep inwoners parkeerkosten te besparen, onderschrijft de heer Dijkstra, maar hij denkt dat dit langs een andere route kan. Dit heeft hij in de commissie ook toegelicht. Daarom zal hij vanavond tegen dit voorstel stemmen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt dat er altijd al hoofdelijk gestemd wordt en vraagt wat er dan anders gedaan wordt.

De **voorzitter** geeft het woord aan de griffier voor een toelichting.

Mevrouw **Van Hall** (griffier) is het met de heer Van der Zweth eens. Het verschil is dat de volgorde willekeurig is en de raadsleden het niet met de fractie allemaal tegelijk doen. De hoofdelijke stemming is niet afgeschaft en ze is aangevraagd. Misschien kan ze later afgeschaft worden, maar dat is formeel nog niet gedaan. De heer Sungur heeft er nu om verzocht.

De **voorzitter** schorst hierop de vergadering voor enkele ogenblikken. Na heropening stelt de voorzitter aan de orde:

17. Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang 2024.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) stelt dat goede voorschoolse educatie van groot belang is voor kansengelijkheid in de stad. Mevrouw Raaijmakers praat er graag en vol passie over, maar zal verder inleidende zinnen achterwege laten. De PvdA-fractie kan zich in grote lijnen vinden in het voorstel. Ze hoopt wel op meer aanbod voor 2-jarigen en zal dan ook van harte de motie steunen die D66 hier later over indient. Zelf heeft de PvdA twee moties. Als eerste dient mevrouw Raaijmakers motie 49 (Meer inzicht in kwaliteit passende kinderopvang) in, mede namens de fracties van VVD, Utrecht Solidair, Student & Starter, BIJ1, Partij voor de Dieren, D66 en GroenLinks. Hierin wordt het college opgedragen om zo snel mogelijk een startmeting uit te voeren om objectief de nu geboden kwaliteit van passende kinderopvang vast te stellen, jaarlijks de kwaliteit te monitoren aan de hand van het UKK en hierover ten minste jaarlijks terug te koppelen aan de raad.
Vervolgens dient mevrouw Raaijmakers motie 50 (Alle kinderen met risico op achterstanden bereiken) in, mede namens de fracties van Volt, ChristenUnie, Utrecht Solidair, Student & Starter, BIJ1, Partij voor de Dieren en GroenLinks. Hierin wordt het college opgedragen om in de uitwerking van indiceren op maat niet alleen criteria tussen gemeente en aanbieders te bepalen, maar daarbij ook wetenschappelijke expertise te betrekken, in de te ontwikkelen werkwijze bewezen

omgevingsfactoren mee te nemen en hierover terug te koppelen aan de raad.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) wil dat alle kinderen in Utrecht een goede start kunnen maken op de basisschool. In de nota zitten veel mooie plannen voor de voorschoolse educatie. Toch maakt GroenLinks zich nog wel zorgen over het bereiken van de kinderen die het het hardst nodig hebben. Het bereik is momenteel lager dan men wil. Door personeelsschaarste en beperkte ruimte zijn er wachtlijsten. In de nota staat dat de gemeente naar twee dagdelen opvang gaat voor kinderen zonder indicatie en er een nieuwe indicatie voorschoolse educatie komt. De GroenLinks-fractie kan zich deze wijzigingen voorstellen, maar wil niet dat hierdoor de toegankelijkheid in het geding komt. Ze wil graag van de wethouder de toezegging dat kinderen met VE-indicatie voorrang krijgen en dat dit een leidend principe wordt in de nadere regel. Ook vraagt de fractie aandacht voor prioritering in tijd in de nadere regel. De nota heeft nu bijvoorbeeld geen einddatum en het is nog onduidelijk wat eerdergenoemde wijzigingen in de praktijk gaan betekenen. Ook lopen er pilots die starten met twee jaar en treedt in 2025 de nieuwe Wet kinderopvang in werking die gevolgen zal hebben voor de sector en de kinderopvangtoeslag. GroenLinks wil dat het beleid wordt geëvalueerd en zo nodig aangepast vanuit het kader ongelijk investeren in gelijke kansen. De fractie vraagt dan ook aan de wethouder om een evaluatiemoment in het eerste kwartaal van 2026 toe te zeggen. Tot slot wil de fractie de toezegging dat de raad in het kwartaaloverzicht onderwijs wordt geïnformeerd over de uitvoering van de nota. GroenLinks hoort graag of de wethouder dit kan toezeggen. De fractie heeft eventueel een motie achter de hand.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) is blij met de aanpak. Het is belangrijk dat de gemeente streeft naar passende kinderopvang voor ieder Utrechts kind. Het is mooi dat met deze nota extra is ingezet op de toeleiding naar de VE en dat de opvang gratis wordt voor ouders met een laag inkomen. Hierin loopt Utrecht landelijk voorop. Bij vooruitlopen is het belangrijk dat de gemeente de kwaliteit blijft toetsen en deze goed gemonitord wordt. Daarom steunt D66 de motie van de PvdA hierover. Ook steunt de fractie de oproep van GroenLinks om met name in te zetten op het plaatsen van kinderen met een indicatie. In de afgelopen jaren en ook weer tijdens de raadsinformatiebijeenkomst in januari is gevraagd naar het mogelijk maken van voorschoolse educatie vanaf twee jaar. In het voorstel is hiervoor alleen ruimte voor geboden middels één pilot, terwijl de gemeente al jaren signalen krijgt dat de behoefte breder is. D66 ziet graag dat hier toch grotere stappen in gezet worden. Daarom dient mevrouw Van der Wilt motie 51 (Ook VE, vanaf twee!) in, mede namens de fracties van Volt, Student & Starter, BIJ1, PvdA, en GroenLinks. Hierin wordt het college opgedragen om meer kinderen met een verhoogde kans op achterstanden de mogelijkheid te bieden om een indicatie te krijgen vanaf 2 jaar, hiertoe een voorstel uit te werken samen met het onderwijs en de VE-aanbieders en dat in Q1 2024 aan de raad voor te leggen, hierbij het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen toe te passen door in te zetten op wijken waar kinderen nu gemiddeld meer ontwikkelachterstanden hebben, hierbij de uitkomsten van de pilot in Overvecht mee te nemen en in het voorstel inzichtelijk te maken hoeveel kinderen met deze maatregel kunnen worden bereikt binnen het huidige budget en de capaciteit voor de voorschool en hierbij ook te reflecteren hoe zich dit verhoudt tot de ingeschatte potentiële doelgroep.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vertelt dat mevrouw Al-Saqaff iets voorbereid had. Hij zal dit in haar plaats laten horen. Kinderopvang is belangrijk voor de ontwikkeling van het kind, voor het bieden van een kans op een sterke basis voor ieder kind in Utrecht en als ondersteuning van ouders die werken. Voor ieder kind is een goede start van belang. De VVD ziet een sterke focus op kinderen met een

indicatie of met een ondersteuningsbehoefte. Het is uiteraard van belang om voor deze kinderen een geschikte opvang te bieden, maar ook de kinderen zonder speciale behoefte moeten niet worden vergeten. Ook voor hen is een goede start van belang voor de ouders is het van belang dat zij de ruimte krijgen om te werken. In dat licht wacht de VVD vol belangstelling de brief van de wethouder af over de broer-zus-regeling in het VE.

De heer **Eerenberg** (wethouder) vindt dat er een mooi debat is geweest in de commissie over wat ook de wethouder het meest drijft, ook privé: kinderen en zij die het nodig hebben bieden wat ze nodig hebben. De gemeente gaat mooie dingen doen met deze nota en de extra financiële ruimte. In dit debat begint de wethouder op Oprah Winfrey te lijken. Hij kan namelijk alvast vertellen dat hij alle moties en toezeggingen positief adviseert.
Motie 49, Inzicht in kwaliteit, vindt de wethouder heel goed. Die beschouwt hij als een steun in de rug. Het college ziet het vooral als een instrument om door te ontwikkelen en niet om af te rekenen.
Motie 50, Alle kinderen met risico op achterstanden bereiken, is waar men het uiteindelijk allemaal voor doet. Ook die kan de wethouder dus overnemen.
Ook motie 51 kan de wethouder overnemen, maar daar wil hij nog wel twee dingen bij zeggen. De ruimte is natuurlijk beperkt. Het zou fantastisch zijn als er binnen de ruimte die er is meer kinderen jonger kunnen starten, maar als de gemeente dat echt als ambitie voor de hele stad wil, als ze grote groepen kinderen vanaf twee jaar al toegang wil geven tot de VE, dan moet de wethouder zeggen dat hij daar de middelen niet voor heeft. Maar binnen de middelen die er zijn, daar waar het kan, gaat de gemeente het doen. Dat is ook waar de motie om vraagt. Er zal wel doorgewerkt moeten worden om het eerste kwartaal van 2024 te halen. De wethouder wil de raad de moeite besparen om de motie aan te passen, dus hij zal zijn best doen, maar zegt erbij dat het misschien april kan worden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) hoort dat de motie anders overgenomen wordt, maar stelt dat het eerste punt in het raadsvoorstel het aanbieden van twee dagdelen voorschool voor kinderen zonder indicatie is en dat het tweede punt tweeënhalf jaar is. Met deze motie wordt daar eigenlijk twee jaar van gemaakt. Wat wordt er nu gevolgd, het raadsvoorstel of deze motie?

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat het raadsvoorstel natuurlijk gevolgd wordt. In de motie wordt gezegd dat er bekeken moet worden of een kind iets eerder kan beginnen, als een kind dat nodig heeft en alleen wanneer de ruimte er is. De motie roept ertoe op om die ruimte te zoeken. Dat gaat natuurlijk niet om honderden kinderen, want dat geld is er gewoon niet. Als je het op twee, drie of vier plekken kunt doen voor een klein aantal kinderen dat daar extra mee geholpen is, dan doet de gemeente iets moois. Zo leest de wethouder de motie.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat er in het raadsvoorstel onder punt a.i. wordt ingezet op het bieden van twee dagdelen voorschool voor kinderen zonder indicatie. Komt dit nu voor of na het bieden van voorschoolse educatie aan kinderen van twee jaar?

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat het raadsvoorstel gaat over het beleid voor de hele stad. Hiervan wordt al afgeweken in Overvecht met een pilot. Met het aannemen van deze motie zegt de gemeente tegen de mensen die de indicaties doen: als u een kind ziet dat het nodig heeft en er ruimte is, dan kan het kind in dat geval een half jaartje eerder beginnen.
De wethouder komt bij de toezeggingen. GroenLinks vroeg of kinderen met een indicatie voorrang krijgen op kinderen zonder indicatie, daar waar ze concurrentie zijn. Het antwoord is ja. Het blijft

natuurlijk wel mooi om gemengde groepen te hebben, want kinderen moeten elkaar wel ontmoeten. Ook een evaluatie in 2026 kan de wethouder toezeggen. GroenLinks vroeg hierom.
Tevens kan hij toezeggen dat de raad in de kwartaaloverzichten onderwijs zal worden geïnformeerd over de uitvoering van de nota.
Tot slot kijkt de wethouder ernaar uit om veel jonge kinderen in de stad een goede start te bieden.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) concludeert dat haar moties zijn overgenomen, dus ze trekt moties 49 en 50 in.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) concludeert dat haar motie ook is overgenomen. Ze trekt motie 51 in. Ze gaat ook akkoord met april 2024.

De **voorzitter** deelt mee dat later over het raadsvoorstel gestemd zal worden.

20. Raadsvoorstel Zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) miste in het debat in de commissie over dit onderwerp de pandemische paraatheid. Daarom dient mevrouw Ramaker amendement 7 (Pandemische paraatheid) in. Hierin wordt de GGD regio Utrecht een hart onder de riem gestoken bij de lobby bij de verdeling van de middelen en geeft de raad aan graag een gesprek te voeren over de aanpak daarvan.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt het voorstel van de VVD een goed idee, al was het maar omdat men op de drempel staat van een nieuwe pandemie, nu de vogelgriep op het punt staat om een grote bedreiging te worden. Is de VVD het niet met de Partij voor de Dieren eens dat dit natuurlijk in een brief opgenomen moet worden, maar dat er ook veel meer beleid ontwikkeld moet worden om een volgende pandemie te voorkomen, bijvoorbeeld door als gemeente te stoppen met het kopen van producten van de intensieve vogelhouderij?

Mevrouw **Ramaker** (VVD) heeft in de commissie een punt over infectieziektenbestrijding ingebracht. Dat is er wel in gekomen. Onder andere schurft is een grote plaag onder studenten in de stad. Er zijn natuurlijk meer plagen die bestreden moeten worden. Daarom is de koppeling gelegd met de pandemische paraatheid waarvoor extra middelen beschikbaar worden gesteld door het ministerie. De organisatie wordt versterkt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) had een andere vraag gesteld. Men kan natuurlijk wel klaarstaan wanneer een pandemie uitbreekt, maar eigenlijk zou voorkomen moeten worden dat die pandemie uitbreekt. Is de VVD het ermee eens dat er ook vanuit de gemeente veel meer beleid zou kunnen worden ontwikkeld, al was het maar door bijvoorbeeld andere eieren te kopen? Is de VVD bereid om ook die stap te nemen?

Mevrouw **Ramaker** (VVD) stelt voor om daar verder over te praten wanneer de nota volksgezondheid in debat komt. Zij houdt het nu bij de scope van deze zienswijze.

De heer **Eerenberg** (wethouder) adviseert ook dit amendement positief. Hierop is werk te doen, vooral om de lessen van corona, die heel erg gingen over de paraatheid, te bestendigen, zodat de GGD er, ongeacht de oorzaak van zo'n nieuwe pandemie, weer klaar voor staat. Het is mooi om dit te

doen en mooi om het gesprek hierover te voeren met GGD.

De heer **Van Heuven** (PvdD) stelt dezelfde vraag aan de wethouder. Het is fijn als men klaar staat om een nieuwe pandemie op te vangen, maar is de wethouder het ermee eens dat er beleid ontwikkeld moet worden om een nieuwe pandemie te voorkomen? Is hij bereid om in de nota volksgezondheid, waaraan gewerkt wordt, daarvoor beleid op te nemen?

De heer **Eerenberg** (wethouder) constateert dat de heer Van Heuven het gesprek al lang begonnen is. Er moet inderdaad gesproken worden over zoönose en dat soort risico's. Een deel daarvan zal bij infectiebestrijding, die de GGD doet, landen. Daarom is het goed om dat gesprek ook met de GGD te voeren. Een gedeelte is beïnvloedbaar in het beleid van het college. Dat zal niet alleen over volksgezondheid gaan, maar allicht ook over inkoop en vervoersbewegingen en de toezichthouders daarop. Dit gesprek zal dus zeker gevoerd worden, maar het is op zijn minst voortijdig om daar nu al een uitspraak van het college over te verwachten.

De heer **Van Heuven** (PvdD) begrijpt dat het gesprek nu niet gevoerd gaat worden, maar vroeg daarom ook of de wethouder bereid is om daar in die nota iets over te schrijven, zodat het goede gesprek gevoerd kan worden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat het gesprek gevoerd zal worden, maar weet niet of het in de nota moet of dat het moet landen in alles wat de GGD zal doen. De wethouder sluit niet uit dat het ook in de nota volksgezondheid zal landen, maar er moet ook nog wel wat werk gedaan worden voor die af is. Men zal de goede plek met elkaar vinden.

De **voorzitter** vertelt dat besluitvorming op een later moment vanavond zal plaatsvinden en stelt vervolgens aan de orde:

21. Raadsvoorstel Advies aanwijzing lokale omroep.

De heer **Van Steeg** (CDA) vertelt dat de toegevoegde waarde van lokale media voor de CDA-fractie als een paal boven water staat, zeker in een tijd van desinformatie en nepnieuws. De fractie is blij dat er een nieuwe samenwerking is gevonden tussen een aantal partijen. Wel is zichtbaar dat het door beperkte financiële middelen piept en kraakt. De plannen waar de raad zelf toe heeft opgeroepen komen onvoldoende tot wasdom. Om te bekijken of daartoe toch nog mogelijkheden in de toekomst zijn dient de heer Van Steeg motie 52 (Gebruik nieuwe licentieperiode als start voor verdere ontwikkeling) in, mede namens de fractie van de Partij voor de Dieren. Hierin wordt het college opgedragen om de start van de nieuwe licentieperiode te zien als begin van verdere ontwikkeling van de Utrechtse lokale media richting het moment van Rijksfinanciering, jaarlijks te kijken of de pijlers wijkjournalistiek, (onderzoeks)journalistiek en het stedelijk mediaplatform voldoende tot ontwikkeling komen en te kijken waar extra investering nodig is en de raad jaarlijks te informeren over de stand van zaken en mogelijke verdere ontwikkeling.

De heer **Van Vliet** (D66) vraagt wat het CDA bedoelt met die extra investeringen. Moeten die opnieuw uit de begroting van de gemeente worden gerealiseerd of ziet het CDA dat op een andere manier?

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat dat kan als dat moet. Het debat in de commissie was

duidelijk. De raad vindt dat er goede plannen met verschillende pijlers lagen en dat dit daar een onvoldoende uitvoering van is. De raad is blij dat het gaat lukken, maar eigenlijk is dit het moment, nu de rijksfinanciering straks komt, te bekijken hoe die lokale media verder ontwikkeld kunnen worden en hoe er volwassen media in Utrecht kunnen komen. Dit is een startpunt. De gemeente moet blijven kijken naar de ontwikkeling. Dat betekent ook dat er gekeken moet worden naar mogelijke financiering. Dat kan via het Rijk, maar wat de heer Van Steeg betreft ook via de gemeente.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) kent het CDA ook als een partij die zegt dat dit moet gebeuren bij de begroting in de voorjaarsnota. Vindt de heer Van Steeg dat nog steeds en is dit dus geen oproep om daar nu op vooruit te lopen?

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat hier geen concrete oproep tot financiering wordt gedaan, maar er wordt wel opgeroepen om daarnaar te blijven kijken. Dat kan inderdaad in de bestaande begrotingscyclus. Dat past goed bij de degelijke partij die het CDA is en die de heer Van der Zweth ook kent.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) begrijpt dat dit ook niet per se betekent dat, wanneer er niks terugkomt in de voorjaarsnota, bullet 2 van deze motie niet is uitgevoerd.

De heer **Van Steeg** (CDA) antwoordt dat er niet staat dat er, wanneer er geen geld is, toch geïnvesteerd moet worden. Hij vindt wel dat de raad hier serieus naar moet kijken en hij vindt het noodzakelijk om tot volwassen lokale media te komen. Bij deze stad komt men daar onvoldoende toe, zeker gezien het plan-Daalmeijer waar de raad zelf toe had opgeroepen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) stelt dat de lokale mediavoorziening kan bijdragen aan het bereiken, betrekken en informeren van zo veel mogelijk doelgroepen. Bloeiende en betrouwbare lokale media zijn dus ontzettend belangrijk. In de commissie had de Partij voor de Dieren al benadrukt dat er nog niet voldoende budget is om het voorliggende plan voor de komende licentieperiode volledig uit te voeren. De fractie maakt zich daar zorgen over. Vanzelfsprekend is voldoende financiering van belang. Nu komt er fors minder budget beschikbaar dan er was. Over die bezuinigingen heeft de Partij voor de Dieren al meerdere malen de afgelopen jaren haar ongenoegen geuit. De wethouder verwijst steeds weer naar mogelijke aanvullende financiering die vanuit het Rijk zou moeten komen. De fractie is er nog niet gerust op dat die er daadwerkelijk komt en alle onderdelen van het plan van de samenwerkende media-organisaties nu geheel gerealiseerd kunnen worden. Kan de wethouder toezeggen om inzichtelijk te maken wat en hoeveel ze van deze aanvullende financiering verwacht en wat zij ervoor doet om dat voor elkaar te krijgen? Kan de wethouder daar bijvoorbeeld voor het zomerreces een terugkoppeling van geven? Dit zou overigens ook gekoppeld kunnen worden aan de zojuist ingediende motie van het CDA. Daarin wordt het college gevraagd om de raad jaarlijks te informeren over ontwikkelingen en mogelijk benodigde extra investeringen.

Mevrouw **Ramaker** (VVD) had in het debat aangegeven dat er nog twee vacatures zijn voor het programmabepalend orgaan. De VVD vindt het wel netjes om dat te melden bij het commissariaat en indirect ook de Omroep Utrecht Stichting hierop te attenderen en te manen dit snel op te lossen. Daarom dient mevrouw Ramaker amendement 8 (Waarborgen kwaliteit en diversiteit in programmering bij lokale omroep) in, mede namens de fracties van EenUtrecht, Partij voor de Dieren

en CDA.

De heer **Van Vliet** (D66) is blij dat de volgende logische stap gezet kan worden in het ontwikkelen van een gezonde Utrechtse lokale omroep. Het belangrijkste is dat de gemeente scherp blijft op de overheveling van de financiering naar het Rijk. Daarnaast is er ook nog het financiële gat tussen de aanvraag en de beschikbare financiën. De wethouder heeft al toegezegd via fondsen van het Rijk te onderzoeken hoe dat gat gevuld zou kunnen worden. Kan de wethouder de raad tijdig informeren wanneer het erop lijkt dat dat niet gaat lukken?

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) vindt het op zich goed dat ook D66 dat gat ziet. Stel dat de wethouder zegt dat het vanuit het Rijk toch niet gaat lukken. Is D66 dan toch bereid om alsnog in de gemeentelijke begroting te gaan kijken hoe dat gat gedicht kan worden?

De heer **Van Vliet** (D66) vindt het belangrijkste dat men op dat moment met elkaar in gesprek gaat om te bekijken wat er georganiseerd kan worden. Er zijn ook nog andere potjes dan alleen die van het Rijk en van de gemeente. Misschien kan er iets vanuit de provincie komen. Men moet het gesprek dan opnieuw aangaan.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) vraagt of D66 bereid is om, wanneer de wethouder zegt dat het vanuit geen enkel potje lukt om dat gat te dichten, alsnog naar de gemeentelijke begroting te kijken.

De heer **Van Vliet** (D66) antwoordt dat hij dit niet op voorhand kan toezeggen. Dat hangt er helemaal van af hoe de begroting er dat moment uitziet.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft in de commissie al meerdere malen aangegeven dat wat hem betreft de taak van de gemeente beperkt is tot het faciliteren van een basale infrastructuur waarmee Utrechters bereikt kunnen worden in geval van nood. Helaas heeft de meerderheid van de raad anders besloten. Formeel wordt vandaag besloten of de raad het Commissariaat voor de Media adviseert om de concessie voor lokale zendgemachtigden van 8 april 2023 tot 8 april 2028 te verlenen aan Omroep Utrecht Stichting. Aan de wettelijke eisen wordt voldaan, maar aan aanvullende eisen van de raad niet. Daarom kan Stadsbelang Utrecht niet instemmen met het voorstel

Mevrouw **Oosters** (wethouder) bedankt de raad voor haar bijdrage. Allereerst vindt zij het goed om te horen dat er waardering is, ook al tijdens de commissie, voor de indieners van het voorstel voor de toekomstige licentiehouder. Het is een spannend traject geweest met een beperkte tijd. Daarom is het extra bewonderenswaardig dat partijen, ook in het land, op de troepen vooruitlopen door de handen ineen te slaan.
De heer Van Steeg schetste treffend dat het belangrijk is om de lokale media de komende jaren tot bloei te laten komen. De wethouder heeft in de commissie al aangegeven dat ze dit wil aangaan richting de nieuwe landelijke mediawet. Daarom kan zij de eerste bullet van motie 52 goed volgen. In de tweede bullet staat echter in de beleving van het college een open cheque. De wethouder wil graag met de heer Van Steeg meedenken hoe het college deze motie kan overnemen. Hopelijk kan hij nog iets aan deze zin wijzigen, zodat iedereen zich er comfortabel bij voelt. Op dit moment ontraadt de wethouder de motie. Dat zit dus echt in het laatste stuk van de tweede bullet.
De Partij voor de Dieren vroeg om een toezegging. De wethouder hoopt dat het college dit in dezelfde jaarlijkse brief die ook de heer Van Steeg vroeg kan meenemen. Als de motie niet wordt

aangepast, wil de wethouder deze brief wel toezeggen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) hoorde de heer Van Steeg in zijn toelichting aangeven dat hij wil dat de wethouder blijft kijken. Hij begreep de heer Van Steeg zo dat men moet blijven kijken of er niks fout gaat. Dan moet er misschien naar budgetten gekeken worden. Dat betekent helemaal niet dat het daadwerkelijk zo ver komt. De wethouder legt de motie veel strenger uit dan de indiener zelf net deed. Ziet de wethouder dat verschil en kan zij met die interpretatie misschien wel akkoord gaan met de motie?

Mevrouw **Oosters** (wethouder) vindt het moeilijk om de motie zo te interpreteren, want in de tekst staat zwart-op-wit dat onderzocht moet worden wat nodig is. Daarin wordt te veel gevraagd om daar ook daadwerkelijk een oplossing voor te bieden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt dat vooral het college bezig is met interpreteren. De heer Van Steeg heeft toegelicht hoe dat wordt ingestoken. Tot twee keer toe zei hij dat dat niet betekent dat er vervolgens een claim komt. Hij wil dat erover nagedacht blijft worden. Dan is toch vooral de wethouder bezig met interpreteren?

Mevrouw **Oosters** (wethouder) antwoordt dat zij de tekst letterlijk leest. Zo heeft zij de motie gelezen. Misschien kan er zo tijdens een korte schorsing nog even met elkaar over worden gesproken. Dat is wellicht een oplossing. Op dit moment staat er dat er gekeken moet worden naar de budgetten die nodig zijn. Dat lijkt te veel op een toezegging dat er ook daadwerkelijk aan tegemoet moet worden gekomen.

De heer **Van Steeg** (CDA) stelt dat de interpretatie van de heer Van der Zweth de juiste is. Dit is geen directe claim op een begroting. Als daar een kleine wijziging noodzakelijk is, wil hij daar wel naar kijken, maar de interpretatie blijft dezelfde.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) wacht daar dan even op. Hetzelfde geldt voor de toezegging waar de Partij voor de Dieren om vroeg. De wethouder wil kijken of dat in dezelfde motie verwerkt kan worden. Voor de toezegging waar D66 om vraagt geldt hetzelfde. De fractie vroeg of de wethouder de raad op tijd kan informeren wanneer het niet goed gaat. Dit kan in de jaarlijkse brief. Zo kan het college de raad goed op de hoogte houden.
Met betrekking tot het amendement van mevrouw Ramaker merkt de wethouder op dat mevrouw Ramaker terecht aangaf dat dit een punt is waarop de raad kan sturen. De wethouder begrijpt dan ook de extra boodschap die over dit belangrijke aspect in het advies aan het Commissariaat voor de Media moet staan. Daarom kan de wethouder dit amendement positief adviseren.

De heer **Van Steeg** (CDA) trekt motie 52 in en stelt voor om kort te schorsen.

De **voorzitter** wil gelijk overleggen over hoe men daarna verder gaat. Er zijn nog twee agendapunten, 16 en 18. Als de raad tempo maakt, kunnen die behandeld worden.

De **voorzitter** schorst hierop de vergadering.

De heer **Van Steeg** (CDA) dient motie 53 in, mede namens de fractie van de PvdD. Hierin wordt het

college opdragen om de start van de nieuwe licentieperiode te zien als begin van verdere ontwikkeling van de Utrechtse lokale media richting het moment van Rijksfinanciering, jaarlijks te kijken of de pijlers, wijkjournalistiek, (onderzoeks)journalistiek en het stedelijk mediaplatform voldoende tot ontwikkeling komen en te kijken waar extra investering nodig is, zonder daarbij een financiële claim te doen en de raad jaarlijks te informeren over de stand van zaken en mogelijke verdere ontwikkeling.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) bedankt de heer Van Steeg voor het aanpassen van de motie. Nu staat de interpretatie van de wethouder ook zwart-op-wit in de motie en kan zij deze overnemen. Ze kan zich ook voorstellen dat de heer Van Steeg haar in stemming wil brengen.

De heer **Van Steeg** (CDA) wil de motie inderdaad graag in stemming brengen.

16. Raadsvoorstel Aanvullende afspraken RSU2040 (oplegger RSU2040).

De **voorzitter** vertelt dat de raad hierover op 27 februari een strekt ter vervanging heeft ontvangen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat bouwen in Rijnenburg al veel te lang heeft geduurd, dus wat hem betreft wordt hier vanavond dan ook niet al te lang over gesproken. De VVD is blij dat dit college tot het inzicht is gekomen dat dat wat de VVD in de vorige collegeperiode voorstelde, bouwen in Rijnenburg, een goed idee is. De heer Te Hoonte is blij dat dat nu ook is verwerkt in de RSU2040-oplegger. Hij heeft nog één opmerking. Er worden nu wat beperkende voorwaarden gesteld en het tijdstip blijft nog steeds op 2035 staan. Dit vindt de VVD te laat. Wat de fractie betreft gebeurt het gewoon zo snel mogelijk. Er zijn personeelstekorten, er is het stikstofprobleem, er is van alles aan de hand. De gemeente kan zich dit gewoon niet permitteren. Daarom dient de heer Te Hoonte amendement 9 (Rijnenburg zo snel als mogelijk) in, mede namens de fracties van Volt, Stadsbelang Utrecht, PVV, EenUtrecht, Utrecht Solidair, CDA en DENK, dat tot strekking heeft om het raadsvoorstel aldus aan te passen.

De heer **Bakker** (D66) hoorde de heer Te Hoonte zelf al een aantal factoren noemen die het niet bepaald makkelijker maken om snel te gaan bouwen. De wethouder heeft hier ook over gesproken in de commissiebehandeling. De heer Bakker zou het willen omdraaien. Gaat de VVD er in Utrecht, maar zeker ook provinciaal en landelijk, alles aan doen om ervoor te zorgen dat die 2035 ook gehaald wordt?

De heer **Te Hoonte** (VVD) doet dit door weer een amendement te schrijven dat door in ieder geval groot deel van de oppositie wordt onderschreven. Den Haag heeft er ook behoefte aan dat deze raad zich eens duidelijk uitspreekt, geen voorwaarden stelt en aan de slag gaat. Aan de voorwaarde van goede infrastructuur is nu al deels voorzien. Daar wordt naar gekeken. Als iets anders sneller is dan 2035, kan het ook daar gelden. Het wordt tijd dat het vastgelegd wordt, dat men aan de slag gaat en men niet gegeseld wordt door de coalitieafspraken in deze raad.

De heer **Bakker** (D66) is blij dat de VVD positief is over dit besluit. Natuurlijk is de ambitie mooi, maar er is een volgorde in de RSU vastgesteld. Ook op andere plekken in de stad gaat flink gebouwd worden. Dan helpt het om duidelijkheid te verschaffen. Dat vraagt ook om inzet van iedereen en samenwerking om ervoor te zorgen dat 2035 gehaald wordt en er daar 25.000 woningen gebouwd

worden. Dat besluit wordt vandaag namelijk genomen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat de andere gebieden nu als voorwaarde gesteld worden voor er in Rijnenburg gebouwd wordt. Wat de VVD betreft worden dat gewoon twee aparte trajecten, wordt er gewoon voor gezorgd dat er in Rijnenburg gebouwd kan gaan worden en hebben al die andere projecten ook hun voortgang. Dit heeft de VVD al eerder gezegd. Deze projecten kunnen ook prima gelijk oplopen. Niemand kan zeggen dat het zinvol is om te wachten met bouwen in Rijnenburg tot het zeker is dat het intercitystation Lunetten-Koningsweg er komt en daar woningen gebouwd kunnen worden. Die twee dingen zijn gewoon niet verbonden. Dat moet er hier gewoon af. Dan kan er voortgang geboekt worden en kan de gemeente tegen het Rijk zeggen dat Utrecht levert en dat ze wil dat het Rijk levert op het gebied van infrastructuur.

De **voorzitter** wil op dit tijdstip voorkomen dat het commissiedebat overgedaan wordt. Ze was er niet bij, maar krijgt toch een déjà vu.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de voorzitter het commissiedebat van dit jaar bedoelt of dat van vier jaar geleden. Hij had het besluit toen al willen nemen.

De **voorzitter** doet in haar rol geen politieke uitspreken.

Mevrouw **Bode** (Volt) vertelt allereerst dat Volt blij is dat woningbouw en energie in Rijnenburg voor het eerst zo expliciet worden opgenomen en daarmee een besluit worden, maar de RSU lijkt een duizenddingendoekje te worden. Voor elke behoefte is er een oplossing die ‘principes’ genoemd worden. Dan wordt er ook nog een aantal ‘principes, tenzij’ toegevoegd. Dan zijn het geen principes meer, maar goedbedoelde richtingen waarbij je de weg kwijtraakt: ‘circulair, tenzij’, ‘groen, tenzij’ ‘bovengrondse inpandige energievoorzieningen, tenzij’. De teller staat inmiddels op twaalf en er worden er nog twee aan toegevoegd. Mevrouw Bode verdwaalt hierin en weet niet meer wat echt belangrijk is. Als er straks veertien principes zijn en men kan zich er op voorhand al niet aan houden omdat de ruimte en middelen beperkt zijn, wat zijn die principes dan waard? Wanneer mevrouw Bode als principe heeft dat zij voor haar kinderen zorgt, dan staat daar geen ‘maar’ of ‘tenzij’ achter. Volt wil dat er duidelijke keuzes gemaakt worden. Welke principes zijn zo belangrijk dat ze voor andere principes gaan? Mevrouw Bode stelt voor om af te stappen van die ontelbare principes en er drie te formuleren waar de gemeente zich dan ook echt aanhoudt, waar ze voor staat en niet van afwijkt, dat ze die zo belangrijk vindt. Daarom dient mevrouw Bode amendement 10 (Houd je aan principes) in. Hierin wordt besloten om de principes te vervangen door de volgende drie principes: wat wordt ontwikkeld is klimaatneutraal, wat wordt ontwikkeld is circulair en groei gaat niet ten koste van dier en natuur.

De heer **Bakker** (D66) meent dat Volt ook voor het toevoegen van woningbouw is op bepaalde plekken in de stad. Wat als het daarbij niet lukt om niet precies aan een van deze principes te voldoen? Betekent dat dan einde verhaal voor die woningbouw?

Mevrouw **Bode** (Volt) antwoordt dat het wel mogelijk is om woningen te bouwen waarbij aan deze principes voldaan wordt. De vraag van de heer Bakker gaat dus over een heel theoretisch niet-bestaand scenario.

De heer **Bakker** (D66) denkt dat dit, na alle gevoerde debatten en discussies, geen theoretische vraag was, hoezeer hij de ambities ook steunt. Hij zou dus ook graag een antwoord willen.

Mevrouw **Bode** (Volt) antwoordt dat zij het hier niet mee eens is. Er kan gebouwd worden waarbij de principes gehandhaafd worden. Het punt dat zij wilde maken is dat er zoveel principes zijn waarover op voorhand al wordt gezegd dat het er te veel zijn en waaraan, gezien de opgave, niet voldaan kan worden. Daardoor weet ze niet wat dan echt leidend is. Er moet gekozen worden wat echt belangrijk is en daar moet de gemeente zich aan houden.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. Hij heeft Volt horen zeggen dat alle principes terzijde geschoven moeten worden en deze drie omarmd moeten worden. Dat betekent ook dat in het amendement beslispunten die geamoveerd worden uit eerdere besluitvorming dan wel huidige besluitvorming moeten worden vastgesteld. Gebeurt dat ook in het amendement? Dit hoort bij zorgvuldige besluitvorming.

Mevrouw **Bode** (Volt) stelt met het amendement voor om de principes die in de RSU staan te vervangen door drie andere. De tekst wordt aangepast bij beslispunt 1. Daar staat nu dat er twee principes worden toegevoegd. Dit wordt in het amendement weggehaald en vervangen door een tekst waarin staat dat de huidige principes worden verwijderd en er drie voor in de plaats komen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) hoort dat het principe wordt toegevoegd dat groei niet ten koste gaat van dier en natuur. Daarmee wordt Rijnenburg als bouwlocatie toch per definitie uitgesloten?

Mevrouw **Bode** (Volt) vraagt waarom dit het geval zou zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) antwoordt dat dit natuur is. Er is daar behoorlijk wat groen en er leven dieren. Het is een keuze om daar te gaan bouwen. Als het helemaal niet ten koste mag gaan van dier en natuur, dan houdt het op in Rijnenburg.

Mevrouw **Bode** (Volt) stelt dat de PvdA impliceert dat bouwen betekent dat er iets wordt weggehaald. Het zou ook verplaatst kunnen worden of ergens anders verder ontwikkeld kunnen worden.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is dan benieuwd waar Volt de huidige polder Rijnenburg laat terugkomen in de stad.

Mevrouw **Bode** (Volt) antwoordt dat Rijnenburg gewoon op zijn plek blijft. Volt is voorstander van het ontwikkelen van Rijnenburg volgens het scenario Klein Rijnenburg.

De **voorzitter** heeft het gevoel dat zich een volledig commissiedebat ontwikkelt. Dit is niet de bedoeling, want het is al laat.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat de voorzitter niet bij het commissiedebat was en dat dit een nieuw idee van Volt is. Mevrouw Sasbrink wil geen vraag stellen, maar een compliment geven. Ze vindt het wel een mooi idee om niet per se meer toe te voegen, maar om het zo te vervangen. De Partij voor de Dieren denkt natuurlijk anders over bouwen in de polder, maar het toevoegen van deze drie punten onderschrijft de partij volledig.

De **voorzitter** geeft mevrouw Sasbrink het woord voor haar eigen bijdrage.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) stelt dat met het voorliggende raadsvoorstel nieuwe leidende principes aan de in 2021 vastgestelde RSU worden toegevoegd. De RSU telt dik 200 pagina's. Met de oplegger zouden daar nog weer 20 pagina's aan worden toegevoegd. Om dat leesbaar te houden waren er al twaalf uitgangspunten vastgepind. Daar komen er nu twee bij. Dat zijn de principes die leidend zullen zijn bij de ruimtelijke keuzes in Utrecht. Maar de biodiversiteitscrisis en de klimaatcrisis worden steeds urgenter. Vorig jaar is dat in deze raad nog eens onderstreept door het uitroepen van de biodiversiteitscrisis. Daarom lijkt het de PvdD goed de biodiversiteit niet alleen in een paar zinnen in dit honderden pagina's tellende document te verstoppen, maar ook echt uit te lichten als een van de leidende principes. Daarom dient mevrouw Sasbrink amendement 11 (Biodiversiteit leidend principe) in, mede namens de fractie van Volt. Hierin wordt aan beslispunt één ook een onderdeel c toegevoegd, waarin gesteld wordt dat groei niet ten koste gaat van klimaat, biodiversiteit en gezondheid en rekening houdt met het tegengaan van de biodiversiteits- en klimaatcrisis.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) steunt de ambitie van de Partij voor de Dieren om deze crises tegen te gaan, maar in de RSU staat bijna om de pagina het woord klimaat. Er is een aparte paragraaf over biodiversiteit. Er staat zelfs letterlijk dat bij ruimtelijke ontwikkelingen gekozen wordt voor behoud en versterking van biodiversiteit. Wat voegt dit amendement dan precies toe?

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) antwoordt dat er inderdaad op zich mooie woorden over biodiversiteit in de RSU staan. Dat is één paragraafje in een RSU van dik 200 pagina's. Om die 200 pagina's overzichtelijk te houden zijn er die leidende types. Daar wordt als een soort samenvatting naar gekeken bij ruimtelijke keuzes. Het spijt mevrouw Sasbrink dat dat paragraafje over biodiversiteit het niet gehaald heeft als een van de 14 belangrijkste punten. Daarom wil zij dat het er als vijftiende punt bij wordt gezet.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vraagt wat er dan anders wordt als dit punt wordt toegevoegd.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) antwoordt dat er bij ruimtelijke keuzes heel veel verschillende belangen worden afgewogen. De ecologen zitten dan niet vooraan of zijn niet bij het eerste gesprek aanwezig. Zij moeten opboksen tegen al die andere belangen. Als biodiversiteit niet eens een van de belangen is die in het lijstje van leidende principes staat, helpt het niet om daar urgentie aan te geven. Als de raad nu uitspreekt dat ze het belangrijk vindt dat dat principe vanaf het begin als leidend meegewogen wordt, dan geeft dat aan die tafel waar alle ruimtelijke keuzes worden gemaakt meer urgentie aan dit onderwerp.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft twee moties. Als de eerste wordt aangenomen, is de tweede niet meer nodig. Het college legt vandaag een besluit voor aan de raad om de stad uit te breiden met een nieuwe wijk van 25.000 woningen, ongeveer 50.000 nieuwe bewoners. Dat is nogal wat. Dat is zo groot als Houten of Woerden. Dat gebeurt nota bene voor het eerst in combinatie met een windmolenpark met windmolens van 270 meter tiphoogte op nauwelijks 500 meter van de eerste nieuwe woningen. Dat gebeurt allemaal zonder dat ook maar één Utrechter er iets van heeft kunnen vinden of erop heeft kunnen inspreken. Het is onbestaanbaar dat het stadsbestuur dat op deze manier zo doet. Hoeveel democratie kan er in één keer afgebroken worden? Hoever kan men gaan

met het negeren van participatie en inspraak van de eigen bewoners? Hoeveel groter moet de kloof met de burger nog worden? EenUtrecht vindt dat dit absoluut zo niet kan. De fractie stelt vast dat het stadsbestuur en alle partijen in de raad die dit steunen zich daarmee schuldig maken aan het kapot maken van lokale democratie. Daarom dient de heer Dijkstra motie 54 (Eerst inspraak op oplegger RSU2040 dan pas een besluit) in. Hierin spreekt de raad uit dat ze zonder dat er een inspraakproces heeft plaatsgevonden op dit moment nog geen besluit kan nemen over het raadsvoorstel 'Aanvullende afspraken RSU2040 (oplegger RSU2040)' en dat dit pas mogelijk is nadat er een inspraakproces heeft plaatsgevonden en de gemeenteraad kennis heeft kunnen nemen van de zienswijzen/inspraakreacties.

De heer **Bakker** (D66) vindt dat EenUtrecht echt heel grote woorden gebruikt over iedereen die voor het besluit over Rijnenburg stemt. Hij vindt deze worden echt niet passend. Er is zo veel over gedebatteerd. Dit punt wilde hij graag maken.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wil hier kort op reageren. Er is inderdaad veel over gedebatteerd, maar daar hebben duizenden Utrechters geen inspraak over kunnen hebben. Dat kan niemand met hem oneens zijn.
Het goede nieuws is dat het stadsbestuur erkent dat de leefbaarheid leidend moet zijn bij het verder ontwikkelen van de stad. Dat is het einde van het goede nieuws. Het slechte nieuws is dat er al jaren wordt gesproken over het toetsen op leefbaarheid, maar dat dit voortdurend in holle woorden gebeurt. De heer Dijkstra wil dat daar vandaag mee gestopt wordt en dat de lokale democratie in ere hersteld wordt. Hij wil aan de burgers vragen om de raad te adviseren over wanneer een nieuwbouwplan wel leefbaar is en tot welke dichtheden je nog wel woningen kunt bouwen zonder te moeten wonen in een stenen buurt zonder groen, zonder spel en sport of ruimte om elkaar te ontmoeten. Het advies van de burgers moet niet vrijblijvend zijn, maar dwingend opgenomen worden in de besluitvorming. Daarom dient de heer Dijkstra motie 55 (Burgerberaad over leefbaarheid) in. Hierin wordt het college opgedragen om een burgerberaad uit te schrijven met de vraag 'wat is er nodig om Utrecht leefbaar te maken en/of te houden, ook op buurtniveau en in het bijzonder bij bouwplannen waar wordt gerekend met grote 'dichtheden' in woningen per hectare?' en hiervoor begin Q2 een plan van aanpak te maken en deze ter goedkeuring voor te leggen aan de gemeenteraad opdat nog in 2023 zelf kan worden gestart met een Burgerberaad over leefbaarheid.

De heer **Bosch** (PVV) vertelt dat er partijen in de raad kritisch zijn op de RSU. Ze zijn kritisch over de participatie, de financiën, de informatievoorziening, de rol van de raad en de rol van ongekozen bestuursorganen. Vandaag kwamen een aantal van deze zaken weer voorbij. Deze kritiek deelt de PVV ook vaak, maar er is één maar partij die echt kritisch is op de vrijheidsbelemmerende fundamentele inhoud van de RSU en dat is de PVV.
Op 13 februari 2020, tijdens een van de eerste besprekingen van de RSU, had de PVV het over de rode draad binnen de RSU: het overdreven wensdenken en overambitieus denken. Zo was er een RIB waarin gesteld werd dat het bouwen in Rijnenburg onverstandig zou zijn, omdat de zeespiegel zogenaamd explosief steeg. In werkelijkheid is het maar 1,86 millimeter per jaar. Er is dus niets aan de hand. De heer Bosch roept de raad op om bij de feiten te blijven.
De RSU is een kanonskogel die het figuurlijke fundament van de stad aan gort zal lazeren. Het Utrecht zoals dat men kent is er straks niet meer. Het wordt een soort Zuidas, een levenloos en haastig gebied waar geen Utrechter meer te bekennen is. Kan men zich straks nog wel vrijelijk bewegen op de manier hoe men dat wil of moet men zich beperken tot die tien minuten loopafstand?

Klaus Schwab likt zijn vingers erbij af. Het college voegt een aantal punten toe, in het bijzonder over de leefbaarheid. Voor de PVV lijkt dit op een pleister die je naast een gutsende wond plakt. De RSU is allesbehalve leefbaar. In dit raadsvoorstel is voor het eerst op papier de teloorgang van verkiezingsbeloften te zien van bijvoorbeeld D66. Er gaat gebouwd worden in Rijnenburg. De heer Bosch snapt dat dit een pijnlijke dag is voor de heer Koning. De heer Bosch vraagt of hij misschien een tissue wil. Hij heeft er een. Gelukkig zegt het college zelf nog dat het behalen van de benodigde gelden onzeker is. De heer Bosch vraagt of het college het liever 'onrealistisch' zou willen noemen in plaats van 'onzeker'. Dromen is niet verboden, maar dat is toch echt iets voor in de slaapkamer. De stad mag niet de dupe worden van dingen die helemaal nooit gaan gebeuren. De wensdenkerij van het college is net zo doorprikbaar als een ballon. De PVV zal hiertegen stemmen.

De heer **Stellinga** (CDA) staat een andere invulling van de polder Rijnenburg voor dan de coalitie. De fractie kiest in dit kader voluit voor woningbouw. Daarom dient de heer Stellinga amendement 12 (Denk groot in plaats van klein in Rijnenburg) in, mede namens de fracties van Stadsbelang Utrecht, PVV, EenUtrecht en VVD. Hierin wordt gekozen voor het scenario groot Rijnenburg in plaats van klein Rijnenburg. Daarnaast steunt het CDA van harte het amendement van de VVD om zo snel mogelijk te gaan bouwen in Rijnenburg en daarbij niet vast te houden aan 2035 als beginjaar en ook om te kijken hoe de verschillende binnen- en buitenstedelijke ontwikkelingen elkaar kunnen versterken en aanvullen.

De heer **Bakker** (D66) stelt dat het aannemen van het amendement van het CDA zou betekenen dat misschien wel 18% van de huidige vraag naar elektriciteit in Utrecht daar niet meer opgewekt kan worden. Hoe gaat het CDA dat oplossen in de provincie? De heer Bakker leest in het amendement dat dat het antwoord moet zijn.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat het aannemen van het amendement sowieso betekent dat er 9.000 tot 12.000 extra woningen gebouwd gaan worden in Rijnenburg. Dat betekent dat die extra woningen niet ergens anders in de provincie gebouwd hoeven worden. Op die andere plek zou dan eventueel windenergie opgewekt kunnen worden. Dat zou dan eventueel ook nog op een plek kunnen die niet zo absurd dicht bij bestaande bebouwing staat als de polder Rijnenburg.

De heer **Bakker** (D66) merkt op dat het CDA zelf al "eventueel, eventueel" zegt. Gezien het enthousiasme in de provincie voor de opwekking van duurzame energie is die kans nihil. De heer Stellinga schrapt hier gewoon de opwekking van duurzame energie die keihard nodig is. Daar zou hij eerlijk over moeten zijn.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat hij helemaal niets schrapt. Het CDA onderschrijft de noodzaak van windenergie en onderschrijft de noodzaak van windenergie op zee net zo goed als op land. De fractie kijkt alleen in het kader van een goede ruimtelijke ordening naar de polder Rijnenburg en constateert gewoon dat het daar niet haalbaar is op basis van de externe effecten die windturbines van 270 meter daar met zich meebrengen. Dan kun je in de provincie op zoek gaan naar andere locaties. Onlangs was er een rel over een kaart met zoeklocaties. Die kan men er nog een keer bij pakken. Dan kan de gemeente zoek gaan naar een goede locatie voor windenergie. De heer Stellinga betreurt het dat de heer Bakker hem terugtrekt in het commissiedebat. Dit is al lang en breed besproken.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) bedankt de wethouder voor de strekt ter vervanging. Het beslispunt is nu expliciet geworden. Groei is geen doel op zich en groei moet in balans zijn. Dat haalt de eenzijdige focus op groei nu eindelijk weg. Met de oplegger worden ook kwaliteit en leefbaarheid van de stad leidend gemaakt voor de ontwikkeling van de stad. Dat is een omslag ten opzichte van vorige periodes. Men gaat naar een ander soort ontwikkeling. Je zou het bijna een stad op mensenmaat kunnen noemen. Verder is nu ook de gemiddelde ruimte per woning opgenomen. Leefbaarheid gaat over buitenruimte, maar ook over de woningen zelf. Dat is een belangrijk uitgangspunt dat nu in de strekt ter vervanging staat. Ten slotte wordt Rijnenburg toegevoegd als woningbouwlocatie, wat al zo was. Dat zijn belangrijke uitgangspunten waar de PvdA van harte mee instemt. Wie tegen deze oplegger stemt, stemt uiteindelijk tegen het toevoegen van Rijnenburg als woningbouwlocatie en tegen het toevoegen van kwaliteit en leefbaarheid als leidend principe voor de ontwikkeling van de stad. Dat lijkt toch een mooi uitgangspunt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de heer Van der Zweth het er dan ook mee eens is dat in de huidige vorm voorstemmen zonder ook voor het amendement van de VVD te stemmen betekent dat je tegen woningbouw op korte termijn bent, waar de heer Van der Zweth eerder ook voor was.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) bevestigt dit. Sowieso lijkt het hem voor 2035 niet realistisch. Hij is er nooit voor geweest om het eerder dan 2030 te doen. Dat was vier jaar geleden, dus dat zit in de tijd anders. Op de lange termijn heeft de PvdA het altijd gewild en dat ligt nu voor.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat de heer Işik eerder voor 2030 was. Men is nu twee jaar verder en nu is het ineens 2035. Ergens zijn er drie jaar kwijtgeraakt nadat de heer Işik de raad verliet en die was niet van het korte vergaderen. Wat is er dan wel gebeurd?

De heer **Van der Zweth** (PvdA) bevestigt noch ontkent dat laatste. Er was een coalitie die vier jaar lang niks heeft besloten over Rijnenburg. Dan zit je op 2034. De heer Van der Zweth vraagt om hem, gegeven de stikstofcrisis, het laatste jaar te vergeven.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft een punt van orde. De heer Van der Zweth stelt dat wie niet voor deze oplegger stemt het wonen in Rijnenburg blokkeert. Dat is technisch niet het geval. De heer Bos zou graag willen dat de heer Van der Zweth deze woorden terugneemt.

De **voorzitter** heeft het gevoel dat de heer Bos het begrip “punt van orde” nu wel heel ruim interpreteert. Het is 22:35 uur. De voorzitter heeft sowieso het gevoel dat dit debat al 30 jaar gevoerd wordt, dus ze roept de raad op om er een einde aan te breien. Ze vraagt de raadsleden om zich te beperken tot korte verklaringen, moties en amendementen. De raad heeft ervoor gekozen het nu te behandelen. Anders had ze het moeten verdagen.

De heer **Bakker** (D66) zal het kort houden. D66 is blij met de oplegger. Er wordt gekozen voor groeien in balans met leefbaarheid en kwaliteit. De gemeente gaat flink bouwen en dat gaat nu ook in Rijnenburg gebeuren. Er wordt een historische stap gezet vanavond. Er wordt groen licht gegeven om een compacte, moderne en groene stedelijke wijk in Rijnenburg toe te voegen, met energieopwekking in het noorden. Er stond nog een punt open uit de commissie. D66 zou graag zien dat ook bewoners betrokken kunnen worden en kunnen ervaren hoe het bouw- en ontwikkelproces gaat. Er wordt nog vaak met een vleugje heimwee gepraat over het Informatiecentrum Leidsche Rijn.

De fractie ziet op termijn graag zoiets komen en zou ook graag zien dat die betrokkenheid en het markeren van de beslissing vandaag teruggezien kan worden. De heer Bakker hoort graag van de wethouder of en hoe dat kan en of hij er bijvoorbeeld in een brief op kan terugkomen.

De heer **Eerenberg** (wethouder) beperkt zich tot de amendementen en moties. Die heeft hij bekeken door de bril dat er niet alleen naar een oplegger gekeken wordt, maar ook naar de reeds bestaande RSU. Daar worden twee dingen aan toegevoegd: het ontwikkelen van Rijnenburg en een nieuw principe dat groei altijd een doel moet dienen en niet op zichzelf moet staan. Daarmee blijft ook de oude RSU en alle doelen die daarin staan gewoon staan.
Amendement 9, Zo snel mogelijk starten met woningbouw in Rijnenburg, ontraadt de wethouder. Uiteraard is het college gebonden aan de politieke afspraken over 2035. Bij Leidsche Rijn was ook te zien dat het twaalf jaar duurde vanaf ongeveer dit moment tot de eerste woningen. Dat loopt dus niet zo ver uit elkaar. Er zal ook hard gewerkt moeten worden om 2035 te halen.
Ook amendement 10, Houd je aan principes, ontraadt de wethouder, zeker met het oog op de oude RSU. Als de gemeente dit zou doen, worden er ook heel veel principes weggegooid, bijvoorbeeld over werken dichtbij in de wijk, over goede structuren in de ondergrond zodat de bovengrond kan floreren. Het kind moet niet met het badwater weggegooid worden. Daarom krijgt dit amendement een negatief advies.

Mevrouw **Bode** (Volt) is benieuwd naar hoe de wethouder kijkt naar de vele principes die erin staan en de prioritering daarvan. Het wordt ook duidelijk dat niet alle principes geëerbiedigd kunnen worden. Wat zijn dan de belangrijkste?

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat ook dit debat een paar keer gevoerd is. Bij een goede ruimtelijke ordening moet iedere keer een afweging gemaakt worden. Je kunt niet bij elke ontwikkeling op elke plek alle doelstellingen op een mathematische manier ordenen, zodat er altijd eenzelfde volgorde is en er zo automatisch altijd een goede wijk ontstaat. Zo werkt het niet. Bij sommige gebiedsontwikkelingen zal werken een veel dominantere rol spelen en is het principe dat werken dichtbij georganiseerd moet worden opeens nummer één, terwijl dat principe op andere plekken, bijvoorbeeld omdat er voldoende werkgelegenheid nabij is, naar beneden zakt. Die principes kun je niet zo absoluut ordenen. Je kunt er niet zo een oordeel aan verbinden voordat het plan ligt. De wethouder ziet niet hoe hij dat zou moeten doen.

Mevrouw **Bode** (Volt) vraagt of ze goed begrijpt dat er eigenlijk een menukaart aan principes is en dat daaruit geplukt wordt wat past bij wat men wil.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat het principes zijn. Alle twaalf, en straks alle veertien, worden toegepast. Het college beargumenteert steeds wat er dominanter is. Mevrouw Bode vraagt naar een ordening. De ene keer is groen dominanter dan werken. Elke keer moeten de plannen onderbouwd worden op basis van die principes. Ze zijn allemaal relevant, maar de wethouder kan niet van tevoren een volgorde vaststellen.
Amendement 11, Biodiversiteit leidend principe, wordt eveneens ontraden. Hij heeft hier in de commissie al over gesproken. In de RSU staan naar het oordeel van het college voldoende stevige teksten over biodiversiteit. Als het zo absoluut wordt gemaakt, zou het een hoop ontwikkelingen die bijvoorbeeld goed zijn tegen de wooncrisis best eens ingewikkeld kunnen maken.
Amendement 12, Denk groot in plaats van klein in Rijnenburg, ontraadt de wethouder ook. Een

meerderheid van de raad heeft gekozen voor een scenario waarin er en energie wordt opgewekt en er woningen worden toegevoegd. Er is ook nog een pragmatische reden. Het Rijk is bezig om water en bodem sturend te maken voor gebiedsontwikkelingen. De noordkant van de polder ligt laag, is drassig en heeft slechte grond. Het is dus ook niet heel praktisch om daar woningen te bouwen. Daarom wordt er gekozen voor deze pragmatische mix van functies in de polder.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of de wethouder zegt dat het Rijk niet wil dat er aan de noordkant van Rijnenburg gebouwd wordt.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat hij het Rijk ermee complimenteert dat het water en bodem sturend wil maken in de ruimtelijke ordening. Het Rijk heeft geen uitspraak over Rijnenburg gedaan, maar de wethouder heeft dat zojuist wel gedaan.
In motie 54 wordt er gevraagd om eerst inspraak over de oplegger te organiseren en pas daarna een besluit te nemen. De wethouder ontraadt deze motie en kan haar niet overnemen. Naar het oordeel van het college is er de bestaande RSU waarvoor een proces doorlopen is. Daar worden twee dingen aan toegevoegd. Het eerste is bouwen in Rijnenburg. Daar is vaak en veel over gesproken in de raad. Voor sommige partijen was het de inzet van de verkiezingen. In de stad was duidelijk dat dit een relevant onderwerp was. Mensen hebben daar in het stemhokje ook wat mee gedaan. Vervolgens is er een coalitieafspraak gemaakt. Die is voor een meerderheid in de raad en dus ook voor het college bindend. Het tweede punt, dat groeien geen doel op zich moet zijn, volgt hetzelfde pad. Er zal nog participatie plaatsvinden voor andere plekken waar eerder meer woningen gerealiseerd kunnen worden dan in de polder. Maar als deze oplegger nu vrijgegeven wordt voor participatie, dan zullen de debatten nog meer herhaald worden. Dit is het moment om hiervoor te kiezen en verder te gaan.
In motie 55 wordt er gevraagd om de stad erbij te betrekken. Ook deze motie ontraadt de wethouder. De raad zal een brief van het college krijgen.
De wethouder heeft nog een toezegging van het vorige college in te willigen. Die ging over het participatieproces bij de RSU. Er moesten nog een aantal gesprekken met de stad gevoerd worden over een aantal zaken in de RSU. De raad krijgt misschien nog deze week een brief van het college, waarin gemeld wordt dat er met stadsgesprekken gewerkt zal worden. Die gesprekken gaan precies over de vragen die onder andere in deze motie staan. Wat is een fijne wijk? Wat verwacht je als bestaande Utrechter, maar ook als nieuwe Utrechter van woningbouw? Hoe kijk je tegen een groene omgeving aan? Wat daar uitkomt, landt in de stedenbouwvisie, die gelukkig over meer gaat dan alleen hoogbouw. Daar worden principes in afgesproken. Hoe ziet zo'n groeiende stad er nou uit en hoe zorg je voor fijne, leefbare wijken? Het is geen burgerberaad, maar er komen veel stadsgesprekken aan. De raad krijgt een brief van het college. Die kan de raad op zijn merites beoordelen. Hiermee komt de wethouder dicht in de buurt van motie 55.

De heer **Te Hoonte** (VVD) hoorde de wethouder spreken over twaalf jaar planvorming voor Leidsche Rijn. Dit heeft hij al vaker in de commissie gezegd. Dat zou betekenen dat er in 1984 was begonnen met de planvorming. De heer Te Hoonte meent toch echt dat de Vinex van iets later was. Hij vraagt de wethouder om een toezegging om dit eens met feiten te staven en die informatie te delen wanneer daar begonnen is, hoe dat gelopen is en hoe dat traject eruitzag. Dan kan er ook een uitgewerkte planning gemaakt worden. De heer Te Hoonte vraagt de wethouder om dit voor de Voorjaarsnota te leveren.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat er een globale planning voor Rijnenburg is gemaakt.

Die is er overigens ook voor de A12-zone en al die andere projecten. Er kunnen op andere plekken sneller woningen gerealiseerd worden. Uit die planning blijkt dat het starten met bouwen in 2035 helemaal niet gek is. Er zit geen gat of wachttijd in die planning. De wethouder zal dit de raad schriftelijk doen toekomen. Hij zal blij zijn als in 2025 met de aanbesteding van het masterplantraject gestart kan worden. Dan zijn er grote stappen gezet. Dit zijn taaie en lange procedures. Dat is ook te zien aan het debat over de Haarrijnseplas en de woningbouw daar. Dat duurde veertien jaar.

De heer **Te Hoonte** (VVD) had om een concrete toezegging gevraagd en krijgt nu iets toegelispeld. Hij wil een onderbouwde brief waarin deze twee vragen beantwoord worden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat de raad die kan ontvangen. Hij zal deze brief mooi op tijd toesturen.
D66 had nog een vraag over het informatiecentrum gesteld. Ook hiervoor geldt dat dingen op hun tijd moeten komen. In een motie van de ChristenUnie werd nog gevraagd om weer wat vaker fysiek informatie te delen op plaatsen waar de gemeente bezig is met grote projecten. De gemeente moet overigens ook met hen in gesprek en de mensen moeten participeren. De wethouder gunt het de gemeente om dit te doen, ook bij Lunetten-Koningsweg, ook bij de A12-zone en bij een aantal vervolgstappen in de Merwedekanaalzone. Dan zal er uiteindelijk ook een moment zijn dat je kunt gaan zien wat er in de polder ontstaat. De wethouder wil het idee van die fysieke plekken eerst maar eens op die andere plekken realiseren, maar zo'n plek zal uiteindelijk ook in de polder gaan ontstaan.

De **voorzitter** constateert dat de behandeling van het raadsvoorstel afgerond kan worden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) heeft een punt van orde. Het lijkt hem goed om voor het in stemming brengen van de oplegger niet alleen de amendementen, maar ook motie 54 in stemming te brengen. In motie 54 wordt opgeroepen om niet te beslissen over de oplegger.

De **voorzitter** is hiermee akkoord.

De heer **Stellinga** (CDA) stelt voor om het amendement van het CDA eerder in stemming te brengen dan het amendement van de VVD over 2035, omdat dit het meest verstrekkende amendement is.

De **voorzitter** is hiermee akkoord,

18. Raadsvoorstel Aanvraag voorbereidingskrediet Mobiliteitshub XL Papendorp-Noord.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) heeft in de commissie uitgebreid gesproken over de mobiliteitshub. In de hub komt ook ruimte voor een reparatiepunt. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat in Utrecht zo veel als mogelijk wordt ingezet op circulariteit. Daar kan iedereen een bijdrage aan leveren, ook de nieuwe inwoners van Papendorp en Groenewoud, die veel gebruik gaan maken van de hub. De ChristenUnie ziet het dus als een kans om de mobiliteitshub breder in te zetten en van het reparatiepunt een circulaire hub te maken waar mensen niet alleen fietsen kunnen laten repareren, maar ook breder spullen kunnen delen, reparaties kunnen uitvoeren en materialen kunnen hergebruiken. Wellicht kan dit zelfs een voorbeeld zijn voor andere mobiliteitshubs. Daarom

dient de heer Van der Graaf motie 56 (Naast mobiliteitshub ook een circulaire hub) in, mede namens de fracties van D66, PvdD en Student & Starter. Hierin wordt het college opgedragen om het reparatiepunt dat er komt bij de mobiliteitshub breder als circulaire hub in te zetten, er een plek van te maken waar mensen goederen en materialen kunnen repareren, van elkaar kunnen lenen en hergebruiken, hier nieuwe inwoners van Papendorp-Noord en Groenewoud vanaf het begin bij te betrekken en de raad hierover te informeren bij de verdere uitwerking van het concept.

De heer **Te Hoonte** (VVD) denkt dat er mensen in de zaal zijn die denken dat de VVD blij is met 2.000 parkeerplaatsen. Ze zijn echter wel wat op afstand van de stad. Er liggen nu plannen voor, maar de fractie vindt het belangrijk om ook die plannen op hun merites te toetsen. De heer Te Hoonte bedankt de wethouder dat de geheimhouding op een deel van de stukken al is opgeheven. Dit kan een leerervaring zijn. Is het echt nodig om al die stukken geheim naar de raad te sturen? Het commissiedebat was een stuk makkelijker geweest als deze stukken vooraf niet geheim waren. Dan hoefde het hier niet over gedaan te worden. De VVD wil meegeven om ook nog te kijken naar besparing. Dat zit nu niet in de opdracht. Daarom dient de heer Te Hoonte amendement 13 (Tijdig zoeken naar besparingen Mobiliteitshub XL) in, dat deze strekking heeft.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) stelt dat zuinigheid met vlijt huizen als kastelen bouwt. De mobiliteitshub hoeft geen kasteel te worden, maar vooral iets functioneels. Zuinig zijn is best goed, maar de heer Te Hoonte stelt voor om het aantal laadplaatsen te verminderen. Geeft dit niet het risico dat goedkoop duurkoop wordt? Als deze plaatsen later alsnog ingevuld moeten worden, is het waarschijnlijk duurder dan wanneer het gelijk gedaan wordt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt voor om te onderzoeken wat de besparing die hij voorstelt zou opleveren. Daar heeft de raad op dit moment geen inzicht in. Het is goed als ze dit wel weet. Wat kan deze optie de raad opleveren? Dat zal dan wel weer een geheim stuk zijn. Dan kan de raad een keuze maken. De heer Te Hoonte wil meegeven dat het Rijk er op dit moment van uitgaat dat je voor 2030 een parkeergarage als deze kunt runnen met 10% plekken met laadpunten. Er wordt nu ingezet op 50%. Daar zit nog iets tussen. De gemeente wil veel laadpunten in de stad, ook op veel plekken, maar dit zou voor deze plek wel eens te veel kunnen zijn. De raad heeft nog geen onderbouwde informatie ontvangen waarom dit nodig zou zijn.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) stelt dat de hub wel gebouwd wordt voor iets langer dan 2030. Je wilt voldoende laadplaatsen voor de hele levensduur. De heer Te Hoonte vraagt om een onderzoek, maar onderzoeken kost ook geld. Kan hij hierop reageren?

De heer **Te Hoonte** (VVD) antwoordt dat slim nadenken over hoeveel plaatsen je nodig hebt in deze fase minder geld kost dan wanneer er straks 500 palen per dag leegstaan. Het is goed als de raad dit meegeeft. De raad moet geïnformeerd worden, zodat ze keuzes kan maken. Nu heeft ze geen informatie. In het amendement staat niet dat er minder gebouwd gaan worden, maar dat het onderzocht moet worden. Het is altijd goed als de raad die informatie heeft. Daarnaast wil de heer Te Hoonte aan de heer Dekkers meegeven dat, als straks echt 50% van de auto's die daar staan opgeladen moeten worden, dit betekent dat die auto's elke dag heel veel kilometers rijden. De heer Dekkers zou toch ook willen dat die auto's niet elke dag zo veel kilometers rijden?

De heer **Eerenberg** (wethouder) gaat het amendement en de motie positief adviseren. Motie 56, Maak

naast een mobiliteitshub ook een circulaire hub, is een hartstikke mooi initiatief. Dit is een mooie plek om dit gaan realiseren en te gaan onderzoeken. Het college wil deze motie dus graag overnemen en bedankt de indieners voor deze opdracht.
Met betrekking tot amendement 13, Tijdig zoeken naar besparingen Mobiliteitshub XL, merkt de wethouder op dat er nog heel veel keuzes gemaakt gaan worden. Er moet een ontwerp gemaakt worden. Als de raad dit amendement aanneemt, zegt ze dat ervoor gezorgd moet worden dat er keuzes in het ontwerp zitten waarbij er voor verschillende varianten gekozen kan worden. Daarbij zitten misschien ook soberdere en goedkopere varianten. De wethouder vindt het wel belangrijk om te onderstrepen dat het, met betrekking tot de laadpunten, om een onderzoek gaat en dat de conclusie van het onderzoek ook kan zijn dat het nuttig is om er alvast 1.000 aan te leggen. Zolang er onderzocht wordt of het hier en daar goedkoper kan of dat er andere keuzes gemaakt kunnen worden en als dat de raad helpt om goede beslissingen te nemen, dan kan de wethouder daar uiteraard niet tegen zijn. Met die opmerking kan de wethouder dit amendement een positief advies geven.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) bedankt de wethouder voor het overnemen van de motie. Hij trekt motie 56 in.

De **voorzitter** constateert dat hiermee alle agendapunten behandeld zijn die de raad nog wilde bespreken. Hij stelt voor om een kwartier te schorsen en daarna te stemmen. Hij stelt vast dat de raad hiermee akkoord is.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

(Bij hervatting van de vergadering heeft mevrouw Dijksma het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Zwanenberg.)

De **voorzitter** heropent de vergadering en deelt mee dat mevrouw Meerding en mevrouw Al-Saqaff niet aanwezig zijn, zodat 43 raadsleden aan de stemmingen zullen deelnemen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 35 (Verkiezingsborden als standaard).

Mevrouw **Fattal** (GroenLinks) stelt dat ook GroenLinks het zorgwekkend vindt dat er minder borden zijn. In de loop van dit jaar zal er gesproken worden over wat de gemeente kan doen om de opkomst bij verkiezingen te bevorderen. Haar fractie wil graag wat meer systematisch spreken over de manieren om de opkomst te bevorderen. Daarom stemt ze nu tegen de motie.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) merkt op dat haar fractie voorstander is van borden, niet alleen voor het vergroten van de opkomst, maar ook voor het vertrouwen in de politiek en de zichtbaarheid van de politiek. Daarom zal ze voor de motie stemmen.

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) merkt op dat haar fractie het idee van de verkiezingsborden steunt. Tegelijkertijd is ze het ermee eens dat het debat daarover integraal gevoerd moet worden. Vandaar dat ze tegen de motie stemt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) stelt dat het voor zijn fractie niet alleen gaat om de opkomst, maar

ook om de zichtbaarheid van de verkiezingen in de openbare ruimte. Om die reden stemt ze voor de motie.

De heer **Koning** (D66) deelt mee dat zijn fractie tegen de motie stemt. Maar bij het nog volgende debat over alle opkomstbevorderende maatregelen zal zijn fractie pleiten voor het terugkomen van de borden.

Over de actuele motie 35 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdA, Volt, ChristenUnie, CDA, PvdD, VVD, DENK, PVV, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is aangenomen met 22 tegen 21 stemmen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 36 (Stop de vierde aanvliegroute).

De heer **Te Hoonte** (VVD) deelt mee dat zijn fractie tegen de motie zal stemmen, omdat ze op dit moment nog geen mening heeft over dit onderwerp. Daarnaast vindt zijn factie dat dit onderwerp eerst op de landelijke tafel thuishoort.

Over de actuele motie 36 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, D66, PvdD, Student & Starter, DENK, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 37 (Zorg en veiligheid met Rijk voor stationsgebied).

Over de actuele motie 37 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie38 (Vergoed identiteitsdocumenten na wijziging geslachtsregistratie).

De heer **Bosch** (PVV) merkt op dat zijn fractie zich afvraagt waarom de wijziging van de geslachtsregistratie niet gratis is voor iedereen met een laag inkomen, of überhaupt gratis is voor iedereen. Hij neemt de woorden van de burgemeester op dit punt ter harte. Hij zal tegen de motie stemmen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) deelt mee dat haar fractie met gemengde gevoelens tegen de motie stemt. Niet omdat ze vindt dat geslachtswijziging geen gratis persoonsdocumenten rechtvaardigt, maar omdat er ook veel andere groepen zijn waarvoor dit te rechtvaardigen is. Haar fractie wil het liefst een gelijke lijn handhaven, maar daar zijn simpelweg geen middelen voor. Ze is blij met de eerdere handreiking van het college om de consulten en de verklaringen te vergoeden.

Over de actuele motie 38 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, PvdD, Student & Starter, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is aangenomen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de motie die is ingediend tijdens het debat Leefbaarheidstoets bouwplannen RSU.

Aan de orde is de stemming over motie 39 (Houd Utrecht leefbaar).

De heer **Bosch** (PVV) vindt het jammer dat er niet nog een zesde criterium in de motie staat, namelijk: parkeren. Toch zal de PVV voor de motie stemmen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) heeft de heer Dijkstra al eerder gemeld dat als hij echt iets aan deze zaak wil doen, een motie dan niet het instrument is om zijn doel te verwezenlijken. De heer Dijkstra zal dan echt moeten gaan in de richting van een initiatiefvoorstel, waarbij hij zal moeten bekijken of hij andere partijen mee kan krijgen om er een goed voorstel van te maken. Hij zal tegen de motie stemmen.

Over motie 39 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, DENK, PVV, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de moties die zijn ingediend tijdens het debat Versoberingsopgave Openbare Ruimte.

Aan de orde is de stemming over motie 40 (Bezuinigingen op de openbare ruimte dan ook eerlijk uitleggen).

Over motie 40 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, PVV, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 41 (Verlichting maakt veilig).

De heer **Bosch** (PVV) merkt op dat er wat de PVV betreft helemaal geen straatverlichting uit zou moeten gaan, maar iets is beter dan niets. Hij stemt daarom wel voor de motie.

Over motie 41 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, PVV, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de moties die zijn ingediend tijdens het debat Wachttijden huishoudelijke hulp.

Aan de orde is de stemming over motie 42 (Meer waardering en zeggenschap voor huishoudelijke hulpen).

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) stelt dat haar fractie het eigenlijk wel eens is met de strekking van de motie, maar ze vindt dat de gemeente met deze motie iets te veel op de stoel van de werkgever

gaat zitten. Daarom zal ze toch tegenstemmen.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat je met zeggenschap het gigantische personeelsprobleem niet oplost; dat kan alleen maar worden opgelost met ontzettend veel geld. Vandaar dat hij niet instemt met de motie.

Over motie 42 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, D66, CDA, PvdD, Student & Starter, DENK, PVV, EenUtrecht en BIJ1 ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 43 (Gelijke toegang tot huishoudelijke hulp).

Over motie 43 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD en PVV ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 44 (Maak het werk van de huishoudelijke hulp financieel aantrekkelijk).

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) vindt dat deze motie een mooie strekking heeft, maar dat het gestelde in de motie niet kan. Dat zou alleen bij nieuwe aanbestedingen kunnen worden geregeld. Vandaar dat hij pragmatisch gezien tegen de motie stemt.

Over motie 44 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, PvdD, DENK, PVV, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de motie die is ingediend tijdens het debat Locatiebepaling monument voor het slavernijverleden.

Aan de orde is de stemming over motie 45 (Een waardige en veilige plek voor het monument slavernijverleden bij de bult in het Griftpark).

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) merkt op dat haar fractie blij is met de toelichting van de wethouder. Ze steunt de keuze van het college voor de locatie voor het monument. Daarom zal haar fractie voor de motie stemmen.

Mevrouw **Passier** (Volt) stelt dat haar fractie, hoewel die niet blij is met de manier waarop het proces verlopen is, wel de locatie voor het slavernijmonument en de verbindende handreiking van de motie. Haar fractie stemt voor de motie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) merkt op dat haar fractie vindt dat ze geen goede afweging heeft kunnen maken over de locatie. Tegelijkertijd ziet ze dat in het dictum van de motie een aantal goede punten worden opgenomen. Daarom zal haar fractie voor de motie stemmen.

Over motie 45 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de PVV-

fractie ertegen gestemd heeft en de leden van de overige fracties ervoor, zodat de motie is aangenomen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de moties die zijn ingediend tijdens het debat Uitspraak rechter online gebiedsverbod.

Aan de orde is de stemming over motie 46 (Stevige lobby).

Over motie 46 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 47 (Geen hoger beroep).

Mevrouw **Kendir** (Student & Starter) stelt dat haar fractie het ermee eens is dat niet in hoger beroep moet worden gegaan. Ze is het echter niet eens met de strekking van de motie. Daarom stemt ze tegen de motie.

Over motie 47 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, DENK, EenUtrecht, BIJ1 en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 48 (Blijf zoeken naar mogelijkheden om online in te kunnen grijpen).

Mevrouw **Fattal** (GroenLinks) wil zeker niet dat de burgemeester op andere gronden gaat proberen een online gebiedsverbod op te leggen. Aangezien de burgemeester heeft toegezegd dat niet te zullen doen, maar eerst met de raad in gesprek te gaan, zal haar fractie voor de motie stemmen.

Over motie 48 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, Volt, ChristenUnie, CDA, PvdD, Student & Starter, Stadsbelang Utrecht, VVD, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het initiatiefvoorstel Niet versneld betaald parkeren.

De **voorzitter** deelt mee dat over het initiatiefvoorstel hoofdelijk gestemd zal worden. Hij trekt nummer 22, zodat de stemming zal aanvangen bij mevrouw Kleinrensink.

Over het initiatiefvoorstel wordt hoofdelijk gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het initiatiefvoorstel is verworpen 11 tegen 32 stemmen.

Voor het initiatiefvoorstel hebben gestemd de leden Nolten, Zwinkels, Bos, Van Steeg, Stellinga, Sungur, Ramaker, Te Hoonte, De Pagter, Hessel en Bosch.

Tegen het initiatiefvoorstel hebben gestemd de leden Kleinrensink, Van Heuven, Bode, Maas, Passier, Van Vliet, Dekkers, Peters, Stylianou, Chirino, Van der Graaf, Hornsveld, Van der Wilt, Deldjou Fard,

Assen, Kendir, Snippe, Koning, Hellevoort, Van der Zweth, Raaijmakers, Dada-Anthonij, Talhaoui, Dijkstra, Oudejans, Heijne, Fattal, Zwanenberg, Sasbrink, Vermeulen, Vasters en Bakker.

Aan de orde is de stemming over motie 54 (Eerst inspraak op oplegger RSU2040 dan pas een besluit).

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat ook zijn fractie van mening is dat dit document gewoon in de inspraak had moeten worden gebracht. Er is echter een andere weg gekozen. Daarom zal zijn fractie nu kiezen voor het bekrachtigen van het gestelde over Rijnenburg. Zijn fractie zal tegen de motie stemmen.

Over motie 54 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 12 (Denk groot in plaats van klein in Rijnenburg).

Over amendement 12 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, PVV, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 9 (Zo snel mogelijk starten met woningbouw in Rijnenburg).

Over amendement 9 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, CDA, Stadsbelang Utrecht, VVD, DENK, PVV, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 10 (Houd je aan principes).

Over amendement 10 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt en PvdD ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 11 (Biodiversiteit als leidend principe).

Over amendement 11 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, PvdD, Een Utrecht en Bij1 ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Aanvullende afspraken RSU2040 (oplegger RSU2040).

De heer **Te Hoonte** (VVD) wil een aantal dingen expliciet vastleggen. De VVD is nog steeds tegen de RSU zoals die is ingediend. Toentertijd heeft zijn fractie een amendement ingediend om daar Rijnenbrug aan toe te voegen. Dat wordt met het nu voorliggende voorstel bekrachtigd. Maar in het

voorstel staat ook iets over windmolens. Hij wil expliciet aangetekend hebben dat zijn fractie nog steeds tegen windmolens in Rijnenburg is, en ook blijft. Maar aangezien dit voorstel de snelste weg naar woningbouw in Rijnenburg is, zal zijn fractie ervoor stemmen. Op een ander moment zal zijn fractie een voorstel doen om een en ander aan te passen op de manier waarop de VVD het wil hebben. Hij wil dat op die manier aangetekend hebben, zodat niemand kan zeggen dat de VVD ooit voor windmolens in Rijnenburg heeft gestemd.

De **voorzitter** merkt op dat dit een erg lange stemverklaring is.

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat de beide amendementen die het CDA met de VVD heeft ingediend het niet gehaald hebben. Daarom stemt zijn fractie tegen het raadsvoorstel.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat zijn fractie in tegenstelling tot de VVD consistent blijft in haar verhaal. Zijn fractie stemt tegen de RSU, tegen windmolens en tegen het meer bouwen in het buitengebied. Hij stemt dus niet in met het raadsvoorstel.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat er in het voorstel veel goeds staat op grond waarvan men voor het voorstel zou kunnen zijn. Maar je gaat geen hele stad erbij bouwen, incuslief windmolens, zonder inspraak van bewoners. Als dat het geval is, zal zijn fractie altijd tegenstemmen. Hij zal dus ook tegen dit voorstel stemmen.

De heer **Bosch** (PVV) heeft niet veel woorden nodig, met allerlei mitsen en maren. Zijn fractie is gewoon tegen het voorstel en dat blijft zo.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, ChristenUnie, D66, Student & Starter en VVD ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 55 (Burgerberaad over leefbaarheid).

Over motie 55 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, PVV, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang 2024.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van Stadsbelang Utrecht ertegen gestemd heeft en de leden van de overige fracties ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 13 (Tijdig zoeken naar besparingen Mobiliteitshub XL).

De heer **Dekkers** (GroenLinks) had enkele kritische vragen over de laadpalen, maar na onderzoek steunt zijn fractie het amendement wel.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) sluit zich graag aan bij de woorden van de heer Dekkers.

Over amendement 13 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, PvdD, BIJ1 en Utrecht Solidair ertegen hebben gestemd hebben en de leden van de overige fracties ervoor, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Aanvraag voorbereidingskrediet Mobiliteitshub XL Papendorp-Noord.

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) stemt in met het voorbereidingskrediet, maar wil daarbij wel de boodschap meegeven dat echt moet worden gezorgd voor externe financiering of cofinanciering vanuit marktpartijen. Anders kan zijn fractie in het vervolg niet instemmen met de plannen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat nu het raadsvoorstel is aangepast, zijn fractie ermee zal instemmen. Zijn fractie wacht de besparingen af en is benieuwd hoe het krediet in elkaar zal steken.

Over het geamendeerde raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de PVV-fractie ertegen gestemd heeft en de leden van de overige fracties ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Zienswijze op de (ontwerp)begrotingswijziging 2023-1 GGD regio Utrecht.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het raadsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 7 (Pandemische paraatheid).

Over amendement 7 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de PVV-fractie ertegen gestemd heeft en de leden van de overige fracties ervoor, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht.

Over het geamendeerde raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het geamendeerde raadsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 8 (Waarborgen kwaliteit en diversiteit in programmering bij lokale omroep).

De heer **Bos** (Stadsbelang Utrecht) stelt dat wat zijn fractie betreft de taak van de gemeente beperkt is tot het faciliteren van de basale infrastructuur waarmee Utrechters bereikt kunnen worden in geval van nood. Vanuit dat perspectief kan zijn fractie niet instemmen met het voorstel.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) steunt de licentieaanvraag zoals die er ligt, maar ze wil wel benadrukken dat ze tegen de samenwerking met de commerciële partij is.

Over amendement 8 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht, PVV en BIJ1 ertegen gestemd hebben en de leden van de overige fracties ervoor, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Advies aanwijzing lokale omroep.

De heer **Bosch** (PVV) is het nog niet eens met het raadsvoorstel, ondanks de compromissen die gesloten zijn naar aanleiding van de commissievergadering. Hij zal tegenstemmen.

Over het geamendeerde raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Stadsbelang Utrecht en PVV ertegen gestemd hebben en de leden van de overige fracties ervoor, zodat het geamendeerde raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 53 (Gebruik nieuwe licentieperiode als start voor verdere ontwikkeling).

Over motie 53 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van Stadsbelang Utrecht ertegen gestemd heeft en de leden van de overige fracties ervoor, zodat de motie is aangenomen.

De **voorzitter** stelt vast dat de agenda is afgewerkt. Hij wenst iedereen wel thuis en een goede nachtrust.

De voorzitter sluit daarop, te 23.50 uur, de vergadering.

Lijst van toezeggingen, gedaan tijdens de raadsvergadering van 9 maart 2023.

Debat Versoberingsopgave Openbare Ruimte.

Wethouder Schilderman

- zegt toe dat alvorens de verlichting uit te zetten, een pilot zal worden gehouden om te zien wat de effecten zijn, waarover zij de raad via een brief verwacht te kunnen informeren in het tweede kwartaal van 2023.

Debat Wachttijden huishoudelijke hulp.

Wethouder Voortman

- zal op structurele basis gesprekken voeren met (vertegenwoordigers van) huishoudelijke hulpen en de raad per brief informeren over de voortgang daarmee.

Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang 2024.

Wethouder Eerenberg

- zal de raad zo mogelijk nog deze week een brief sturen waarin gemeld wordt dat er met stadsgesprekken gewerkt zal worden.

Raadsvoorstel Aanvullende afspraken RSU2040 (oplegger RSU2040).

Wethouder Eerenberg

- zal de raad een brief sturen waarin wordt ingegaan op de planvorming voor Leidsche Rijn en waarin wordt onderbouwd dat het starten met bouwen in Rijnenbrug in 2035 mogelijk is.

INHOUD

1.	Opening en mededelingen	Pag. 1
8.	Raadsvoorstel Benoeming commissieleden 9 maart 2023	Pag. 1
2.	Vaststellen agenda	Pag. 2
3.	Ingekomen stukken	Pag. 2
4.	Geheimhouding	Pag. 2
5.	Notulen raadsvergadering 2 februari 2023	Pag. 3
6.	Notulen Vragenuur 12, 19 en 26 januari 2023	Pag. 3
7.	Actuele moties	Pag. 3 + 52
9.	Debat Leefbaarheidstoets bouwplannen RSU	Pag. 6 + 54
10.	Debat Versoberingsopgave Openbare Ruimte	Pag. 8 + 54
11.	Debat Wachttijden huishoudelijke hulp	Pag. 10 + 54
12.	Debat Locatiebepaling monument voor het slavernijverleden	Pag. 13 + 18 + 55
19.	Raadsvoorstel Zienswijze op de (ontwerp)begrotingswijziging 2023-1 GGD regio Utrecht	Pag. 17 + 59
20.	Raadsvoorstel Zienswijze concept kaderbrief 2024 GGD regio Utrecht	Pag. 17 + 36 + 59
14.	Debat Uitspraak rechtbank online gebiedsverbod	Pag. 26 + 56
15.	Initiatiefvoorstel Niet versneld betaald parkeren	Pag. 32 + 56
17.	Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang 2024	Pag. 33 + 58
21.	Raadsvoorstel Advies aanwijzing lokale omroep	Pag. 37 + 58
16.	Raadsvoorstel Aanvullende afspraken RSU2040 (oplegger RSU2040)	Pag. 41 + 57
18.	Raadsvoorstel Aanvraag voorbereidingskrediet Mobiliteitshub XL Papendorp-Noord	Pag. 50 + 58